

# KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:  
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:  
Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Forster Géza** az OMGE. igazgatója.  
Felelős szerkesztő: **Szilassy Zoltán** az OMGE. szerkesztő-titkára.  
Társzerkesztő: **Buday Barna** az OMGE. titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

## AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

### III. országos sörárpavásár.

Az OMGE., ugyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, a Borsod-megyei Gazd. Egyesülettel, a Miskolczi kereskedelmi és iparkamarával és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével karöltve

f. évi augusztus 28-án országos sörárpavásárt rendez Miskolcon.

A vásáron résztvenni óhajtó eladó, árpájából a „Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület” titkári hivatalának faj és minőségként 5 kg. mintát s amennyiben az árja eladásával a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét” óhajta megbizni, egyidejűleg ugyanazon mintából 4 kg.-ot a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének” (Budapest, Alkotmány-utca 31.) is beküldeni tartozik.

A minták legkésőbb augusztus hó 25-ig beküldendők. A vásár iránt érdeklődőknek részletes tájékoztatást nyújt és bejelentési ivateket küld a Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala.

A Miskolczi Hítelintézet r.-t. igazgatósága azon kedvezményt nyújtja a termelőknek, hogy a sörárpavásárra bejelentett árpát a vásár napjáig miskolczi termény- s áruaktárakban fekbér felszámítása nélkül kész beraktározni. Ez ügyben az érdeklődők sziveskedjenek közvetlenül a nevezett intézet igazgatóságához fordulni.

A rendező-bizottság.

### Egyről-másról.

(Budapesti malmok mult évi munkássága. — Tözsdeadó életbelépte. — Biztosítási törvényjavaslat. — Adó-reform.)

A budapesti malmok mult évi munkásságának adatait a napokban tették közzé. Persze az érdekeltek sietnek

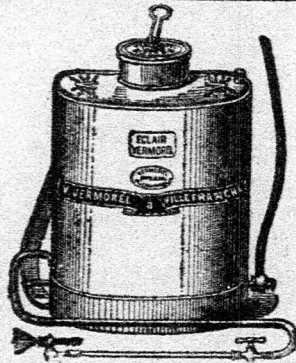
világgá kürtölni, hogy a mult év a budapesti malomiparra nézve a legrosszabbak közé tartozik. Mi nem lehetünk ezen a nézetben. A buza ára mult évben oly alacsonyan állott, hogy a malmok az őrlésre szükséges anyagot nagyon olcsón szerezhették be, ezzel szemben pedig a lisztárakat aránylagosan épenséggel nem kellett csökkenteniök. Hozzájárul ehhez még az is, hogy a budapesti malmok a mult évben az őrlési engedélyes behozatalnak még teljes mértékét élvezhették, aminthogy ezt meg is tették, amennyiben a mult évben az őrlési engedéllyel behozott gabona mennyisége az előző évek behozatala mögött nem maradt el. De természetesen most, amidőn az őrlési engedély reaktiválása érdekében a nagy kampány minden vonalon megindult, a malmok válságos helyzete fölött is időszerűnek látszik jajgatni és a hangulatot a malmok érdekében az agráriusok ellen ezzel is növelni.

A budapesti malmok munkásságának fejlődésére nagyon tanulságosak a közzétett számadatok. A budapesti malmok u. i. az 1870—1882-iki években átlag valamivel több mint 4 millió métermázsza gabonát (majdnem kizárólag búzát) őröltek fel; az 1883—1887 években átlag 5<sup>1</sup>/<sub>2</sub> millióra emelkedett őrlési tevékenységük, 1888—1892. években 6 milliót, 1893-tól 7 millióra emelkedett az évi termelés, ami 1895-ben megközelítette a 8 milliót, mit 1896-ban el is értek; 1897-től kezdve, amidőn az őrlési engedély első szabályozása életbelépett, a budapesti malmok őrlési tevékenysége

7 millióra, 1898-ban 6 millióra csökkent s 1899-ben ismét majdnem 7 millióra, (6,880,920 q.) emelkedett.

Ezek a számok mindenesetre igazolják a budapesti malmok nagy őrlési képességét és ezzel fontos feladatukat a hazai közgazdaság szolgálatára terén. Amde ha másrésről figyelembe vesszük, hogy a budapesti malmok őrlési képességének nagy emelkedése nem a természetes fejlődésnek az eredménye, hanem az őrlési engedély minél nagyobb mértékű kihasználására irányuló törekvésnek, ugy a termelés enormis fokozását természetellenesnek és a szükséges felül valónak kell tekintenünk, aminek szükségszerű következménye az, hogy midőn a mezőgazdaságot károsító mesterséges emeltyűje a malomiparnak eltűnik, ezzel együtt a malmok tevékenységének is a természetes határok közé visszaesnie kellett. A magunk részéről ennek semmiképen sem örülünk, mert hiszen ezáltal közgazdasági életünknek egyik jelentékeny tényezője szenved kárt, de meggyőződésünk szerint ezt a kárt csak a szűkebb érdekeltségű budapesti malomipar szenvedti, holott ezzel, szemben a mezőgazdaság az őrlési engedély megszüntével megszabadul illegitim versenytársától: a vámmentes keleti gabonától és az őrlési engedélyt igénybe nem vehető vidéki malomipar boldogulásának esélyei is növekednek. Már pedig közgazdasági szempontból sokkal fontosabb ez utóbbi két tekintet, mint az, hogy a budapesti malmok forszírozott, tehát egészségtelen működése mesterséges eszközökkel is fentartassék csak azért,

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, BUDAPEST, V. ker., ALKOTMÁNY-UTCZA 31. sz.



A V. Vermorel villefranchei gyár világhírű

„Eclair” peronospora fecskendőinek

„La Torpille” kénporozó és

„Excelsior” szénkénevező gépeinek

kizárólagos magyarországi képviselője.

Ia. aussigi Rézgálic

Ia. sublimált Kénpor

és mindennemű szőlővédekezési cikkek és anyagok bevásárlási forrása.

Ajánlunk a cséplési idényre mindennemű

kenőcsöket

köszeneket

olajokat

ponyvákat

és zsákokat

legelsőrangú minőségben.

Dr. Aschenbrandt-féle bordói és rézkénpor

Mai számunk 16 oldal.

hogy a részvényesek szűkkörü érdekelt-sége ne jajgasson. A budapesti malmok a természetes fejlődés kereteibe belehelyezkedve, működésükkel még mindig kellőleg kamatoztathatják részvényeseik tőkét s emellett az egész magyar közgazdaságnak sokkal nagyobb szolgáltatásokat tehetnek, mint a vámmentes külföldi buza felörlésével és a liszt-kivitel fölösleges forszírozásával.

Augusztus 1-én lépett életbe a budapesti börzén az értékpapírforgalmi adó. Nagy a jajgatás emiatt a merkantilista lapokban. Ki is látta, hogy Magyarország a külfölddel ezen a téren is lépést tartson? Elég nekünk, ha az u. n. liberalizmusban vagyunk vezetők s szabadon engedjük a gyenge existenciák kizsákmányolását és az állam terheinek a külföldre nem menekülhető földbirtokos vállaira való halmozását. A börze, ahol egyesek néhány perc alatt vagyont szerezhetnek, nem kereseti forrása senkinek, az a néhány szegény ügynök alig tud megélni oly kevés az üzlet, mert mindennapra nem esik meg Schossberger esete — a spekulánsokra rossz idő jár, mert a pénzsűke miatt nem lehet elegendő számú gimpliket fogni, a bankok tengődnek, mert nagy emissziók nincsenek, ennek a börzének megadóztatása tehát sem nem igazságos, sem nem célra vezető, mert a befolyó forgalmi adó amugy is minimális összeget fog tenni. Meglehet, hiszen ezt a forgalmi adót a képviselőház még a kormány által javasolt csekély összegnél is alacsonyabba szabta,

de azért mint elvi vívmány ez is megelégedéssel tölt el. Hiszen sohasem akartuk és kívántuk, hogy a reális üzletek lehetetlenné tétessenek — a mint hogy a tőzsde forgalmi adó reális üzletet nem is fog lehetlenné tenni, még ha magasabb volna is, — azonban igenis kívántuk és elvi szempontból a jogegyenlőség nevében kívánnunk kell, hogy a tőzsdei vagyonszerzés és a tőzsdei keresetforrások épen úgy megadóztatásának, mint minden más kereseti forrás. Ezt egyelőre elértük. Hogy ez a forrás az állami bevételeket nem nagy mértékben emeli, hanem belőle az állami bevételek csak cseppenként csörgedeznek, az csak a mi álláspontunkat erősíti meg, mert igazolja, hogy nem képez oly terhet, melyet könnyen elviselni ne lehetne és ennek következtében egész nyugalommal nézhetjük a tőzsdeadó miatt az ügynökök körében mutatkozó állítólagos „forrongást”, amelynek hullámai meggyőződésünk szerint csakhamar el fognak simulni, mert nincs az a háborgó tenger, amely végre a legnagyobb vihar után is meg ne csendesednék.

És ezen a csendes tengeren a börze mostani Hamletjei kifeszített vitorlakkal fognak továbbra is a biztos kikötő felé haladni.

A biztosítási törvényjavaslat mint hírlík, most már teljesen elkészült az igazságügyminiszteriumban és a nyári szünet után mihamar tárgyalásra kerül a törvényhozás termeiben is.

A törvényhozás elé terjesztendő javaslat lényegében és tulnyomó részében

megfelel a felen tartott biztosítási ankét által tárgyalt javaslattal. A biztosító társaságok működésének megkezdését ellentétben az u. n. engedélyezési rendszerrel, függetlenül a közigazgatási hatóságok szabad mérlegelésétől, a törvényben meghatározott előfeltételekhez fűzi. A létesítendő állami biztosítási hivatal az alapszabályokat és az üzleti terveket biztosítás technikai szempontból minden részében szigorú bírálat alá veszi és a cégbejegyzést, valamint a biztosítási üzlet megkezdését meg kell előznie az állami biztosítási hivatal részéről egy igazolványnak arról, hogy a törvényes előfeltételek teljesítve vannak. Az állami biztosítási hivatalnak jogában áll a törvény által felsorolt bizonyos esetekben az üzemet is betiltani. A törvény értelmében a díjtartalékok az állami pénztárban helyezendők el, azonban bankoknál is elhelyezhetők, mint letétek, amely esetben a letéti jegyek lesznek az állampénztárban elhelyezendők. A tartaléknak ingatlanokba való elhelyezése maximum 25 százalékig engedélyezhetők. A legkényesebb kérdést, az ügynöki felelősség kérdését illetőleg abban történt megállapodás, hogy a főügynöki címmel, vagy jelleggel felruházott képviselők kereskedelmi meghatalmazottaknak fognak tekintetni, más helyi ügynökségek azonban csak akkor, ha ily természetű külön meghatalmazást kapnak. A mozgó (utazó) ügynökök pedig kivétel nélkül kereskedelmi meghatalmazottaknak tekintetnek.

Ezek a lényeges intézkedései a törvényjavaslatnak, amely a már minden országban keresztülvitt állami felügyeleti

## TÁRCZA.

### Ahol a nimfavirág nyílik.

— Irta: Bársony István. —

A nádas közt, buja füvel borított földnyelv húzódik végig, a földnyelven pedig keréknyom visz. Furesa keréknyom az. Aki ért hozzá, hamar észreveszi, hogy ugyancsak régi. A nyomvonalon is nő már a fű, ámbar a vonal megmarad, olyanformán, mint a gyérülő haju ember fején a választék.

Ez az út viszen a csőszházhoz. Ami a lápi talaj egy kis emelkedésén épült.

Rozoga viskó; udvara nincs; minék is volna, hisz itt nem háborgatja vendég a házat. Itt a világ vége. A régi keréknyom elvezet ideig, de tovább már nem. Egyenest belerohanna az emelkedésről a széles érbe, amely mintha folytatása volna a nádas közt az utnak, csak hogy azt már szekér nem járhatná, oda csónak való.

A nád itt még bujább, még magasabb. Ahol csak kétöles, ott nem is tulságosan nagy. Az ér vize gyönyörű barnás színnel csillog alatta s a tisztáson minduntalan megmegjelenik egy pár száresa.

Az óvatos cigánymadarak uszógyakorlatokat végeznek a sima tükrön; egyszer csak megjelenik közöttük egy gnóm, egy apró clown, s nagy virtuskodással bukik le előtük a rezgő vízbe, hogy néhány lépésnyivel odább újra kidugja hegyes csőrrel fegyverzett fejét. Ez a törpe buvár.

Megkopogtatom a csőszház ablakát. Belőlről érdes hang szól ki: mi a', no!

— Én vagyok János bácsi. Csónakos kellene.

— A ténusz? — Megyek má'! csónakos nincs azonban. A többit már a gyepen mondta: — Majd hajtok én magam.

Őszbevegült, komolyképű parasztember volt a csőszház lakója; csöndes, bizalmat keltő alak, akin meglátszott, hogy nem sok kell neki a világ cifraszágából. Most is csak feltúrta a gatyáját s ezzel meg volt a lápi toiletté. Így, ha kell, akár derékig beáll a vízbe a lelőt kacsaért, ahol pedig kicsiny a vizbe megakad a csónak, ott pusztá kézzel tolja.

A ház körül néhány ócska háló volt kiterítve, meg egy pár szakadozott varsa dőlt a falnak. Elrugta maga elől az öreg, ami az utjába került. (Már ezek kiszolgáltak.) Hát hova menjünk? kérdezte, de nem várt feleletet. Hova is mehettünk volna, mint be az éren a lábba, ott oszt' akárhova. Azt már neki kell jobban tudni.

Kilapátolta a vizet a csónakból s friss szénából pompás ülést csinált a fenekére. A deszkát kidobtam, magyarázta, mert a minap is majdhogy le nem billent az ur róla. (Igaz volt.)

Nincs az a szalonbeli karosszék, amely olyan kényelmes volna, mint a János szénatölése volt. Megvethettem rajta a hátamat s a fonnyadó fünek illata olybá tetszett, mintha bokréta venne körül. Becuszott a csónak a nád közé s a vizitök széles leveleit kezdte lassan maga alá gyűrni, széjjeltologatni az utból.

Fehér nimfavirág ragyogott az ér két oldalán százával. Nemsokára úgy volt, mintha

megállott volna a csónak s a nimfa-sereg mozdult volna meg, hogy szemkört uszszék velünk s elsurrajon a csónak mellett. Ilyen művészettel is csak az öreg János tud csónyikot hajtani, hogy folyvást haladjon, mindig egyformán csuszszék előre s ezzel megcsalja az ember érzékét. A döcögve, akadozva haladó csónakon ez nincsen.

A lép egy szigetére mentünk, ahol rendszeren áthuzott esténkint a ruca. Ha vigyázott az ember, úgy lőhetett, hogy mind a harmatos fűre esett, nem pedig bele a nádasba, ahonnan kivált sötéttel, ki nem hozhattuk volna.

Még korán volt s a magas náddal szegett vízi-uton ugyanis inkább a természetimádónak lehetett öröme, mint a vadásznak. Pihentettem a puskát.

— A multkor kezdett valamit János, hogy hogy lesz, mint lesz ez tán.

— Nincs sok mesélni való azon. Hát csak elvesznek a szegény embertől mindent, amiből könnyen élt s kóduzzá teszik, hogy aki ugyanis ur, még nagyobb ur lehessen.

— Sajnálja a lápot, hogy lecsapolják, ugy-e.

— Én csak éppen hogy sajnálom valamit, mert régóta magamnak való özvegyember vagyok; de a Gáspár sógorom siratja is. Az hat gyereket tartott el eddig a halálszattól, a nádvagásból; csikot fogott, tojást szedett, baromfit nevelt, lápi sarjut kaszált a girhes tehenének. Ugy éltek, akár a hal a vízben. Még malaczkajok is volt. Most egyszerre oda a nagy mód. Mehet az öreg nap-számosnak. Ott már száraz a lép!

Hátra bökött bütyökujjával a szélek felé.

— Hátha jobb lesz így János; tiszta-

jogot h  
lével sz  
jogának  
eltérhet  
szervez  
ügy t  
minder  
ezt ná  
mellett  
üzletet  
nem m  
üzleti  
a biz  
visszae

A  
érdekl  
mányz  
óta ké  
tése.  
nyen f  
azért  
kerülh  
igyeke  
óvni,  
is meg  
adat. U  
az ala  
igen m  
a föld  
dozato  
ban fo  
tályad  
vedni a  
jövéd  
a kezd  
tartják  
a terv  
rends  
igazga

buza t  
eddig.

tekinte  
adóssá  
áll a r  
hogy  
magya

kon.  
magáb  
tonra.

elkese  
beleny  
A kőc  
venség  
szárny  
bucsu

got lá

Sok e  
totta  
szálak

messz  
czakk  
lápba  
tudot  
növes

Van  
kany

jogot hazai viszonyaink figyelembevételével szabályozza. Az állam felügyeleti jogának határait és mértékére nézve eltérhetnek a vélemények, de annak szervezése és érvényesítése a biztosítási ügy természetes és szolid fejlődését mindenütt előmozdította. Bizton várhatjuk ezt nálunk is, ahol a hazai társaságok mellett annyi külföldi vállalat igyekszik üzletet szerezni, amelynek érdekében nem mindenkor maradnak meg a szolid üzleti alapon, hanem a keserű verseny a biztosítók érdekei ellen elkövetett visszaélésekre is könnyen reáviszik őket.

Alig van fontosabb és az általános érdeklődést jobban igénybevevő kormányzati tevékenység, mint a négy év óta készülő adóreformjavaslat előkészítése. A pénzügyminiszteriumban serényen folyik a munkálat előkészítése, de azért rövidesen megoldásra még sem kerülhet. A miniszterium a javaslatban igyekszik az állam fiskális érdekeit megővni, amivel az adózók jogos igényeit is megvédelmezi a legnehezebb feladat. Ugyanezért az illető szakosztályok az alapos reformokhoz nyulni nem is igen mernek. A kiszivárgott hírek szerint a földadó reformja pusztán a kivetési módok állítólag megfelelő módosításában fog állani. A ház-, bér- és házostályadó lényegesebb módosítást fog szenvedni az adózók hátrányára. A kereseti és jövedelmi adók reformjának előkészítése a kezdet elején van, de ezt nem is tartják illetékes helyen sürgősnek, mert a tervezett új adókivetési és beszedési rendszert nem tartják a jelenlegi közigazgatási szervezet keretébe beilleszt-

buza terem majd ott, ahol vadruca költött eddig.

— Terem! Ki tudja kinek... Simon tekintetes urat is elpusztította innen az adósság. Az öreg cselédnek mindnek kifelé áll a rudja. Nimeteket hozott az új gazda, hogy a magyar hadd veszszen-fogygyon a magyar földről.

Elhallgatott s nagyot taszított a csónakon. Nekem különben mindegy, mormolta magában, ha itt elfogy a víz, megyek a Balatonra. Majd csak ott veszek egyszer.

Ebben nem volt tréfa; de tulontul való elkeseredés sem. A megváltozhatatlanba való belenyugvás érzett ki a vén pákász szavából. A kócsag is ilyen. Ha megsokálja a nagy elevevéget, amit az ember közeledése okoz: szárnyra kap, fehér felhővé válik s elmegy bucsu nélkül. Vissza soha sem jön többet.

Az öreg János sok ilyen elvonuló kócsagot látott életében.

A sziget nem olyan volt, mint máskor. Sok eső esett s megnőtt rajta a víz; elborította a zöld füvet; csak épen, hogy a fűszálak hegye bujt ki belőle.

Egy árva mocsári sneff pattant ki nem messze a csónak elől; nagy nyefegéssel cikkezakkozott a nád fölbe s elindult beljebb, a lábba, egy másik szigetre, amiről csak ő tudott; ami talán csak egy pár zombikon növesztette meg a zöld szakállt.

Ezt se látom többet gondoltam, sóhajta. Van úgy, hogy elnézem a magasságban kanyargó sást, vagy a villámgyorsan suhanó

hetőnek s így az adóreformjavaslatok tárgyalását mindenesetre azonban életbe léptetését — közigazgatás államosításának meg kell előznie.

Ebből az értesülésből mindenesetre az tűnik ki, hogy a földbirtok adózásának könnyítésére nem igen számíthatunk legfeljebb arra, hogy a földbirtok után eddig beszédett adóbevételeket a progresszív adó behozatalával és az adók beszedésének egyszerűsítésével növelni fogják. A kivetés és beszedés módosításainak módosítása nagyon problematikus értékű előny az adózókra nézve, mert a nagyobb zaklatásoktól is félhetünk anélkül, hogy egy újabb kataszter költséges keresztülvitele hiányában az új igazságosabb osztályba sorozás reményét táplálhatnánk. Ilyen hírek után semmi esetre sem nézünk nagy reményekkel az adóreformok elé és a gazdaközönségnek és hivatalos testületeiknek kötelességük, hogy az ügygel alaposan foglalkozva idejében elkészüljenek arra, hogy az adóreform javaslatok közzétételekor az esetleg sérelmes intézkedések és az ezekből eredő károsodások ellen egyértelműen és hathatósan állást foglalhassanak.

Sz. Z.

## ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

### A köztenyésztés bikái.

I.

A köztenyésztés egyik legfontosabb, de egyszersmind legnehezebb kérdése, hogy a községek miként láttassanak el megfelelő apa-

állatokkal. Minél többen szólnak hozzá, annál több oldalról nyer az megvilágítást.

A „Köztelek” f. évi 55-ik számában Kovácsy Béla igazgató ur szólott a kérdéshez, mondván, hogy „köztenyésztési célokra csak tisztavérű állatokat használjunk.”

Habár közleményével nagyjából egyet-értek, mégis egy igen lényeges pontban eltérnek véleményeink.

Bizonyára az az ideális állapot, hogy köztenyésztésre csakis tisztavérű állatokat használjunk. A legszebb eredmények, leg-rövidebb idő alatt így érhetők el. Más kérdés, mennyire vihető ez keresztül a gyakorlatban.

Földmívelési kormányunk az állattenyésztési felügyelőségek működésével jelentékeny javulást teremtette meg állatállományunknak. A nagy akció megkezdésekor nem volt keresztülvihető, hogy csak tisztavérű bikákat adjon a kormány, de nagyon tévednénk, ha azt hinnők, hogy ma már hazai tenyészteinkből keresztül vihető volna a községeknek csak tisztavérű állatokkal való ellátása. Két okból nem lehetséges ez. Először mert nem rendelkezünk még elegendő tisztavérű apaállattal, másodsor, mert ha rendelkeznénk is, a községek nem fizetnék meg azoknak árát még az állami kedvezmények mellett sem. Csak helyeselni tudnám, ha az alacsonyabb áru borzderes és pinzgaui bikák kiosztásánál, még nagyobb áldozatok hozásával is ragaszkodnának a csakis tisztavérű bikák kiosztásának elvéhez. Ha nem kaphatók azok itthon, importok útján is fedezendőnek tartanám a szükségletet, mert ezek a bikák rendszerint igen jutányos áron importálhatók s a szokásos állami kedvezmények biztosítása mellett nem rónak a községek nyakába eiviselhetetlen terheket.

Különbséget kell azonban tennünk a magyar és szimmentáli bikák kiosztásánál, melyeknél a beszerzési árak kétszer-háromszor is magasabbra rugnak, mint amazoknál. A nép nem tudja elviselni ezeknél a túl magas árat s ha idegenkednek azoktól, rossz néven nem vehető nekik, mert hasznát ezeknek csak évek mulva fogják érezhetni.

A községeknek törvényileg biztosított

vadgalambot s elhatározom magamban, hogy nem találkozom vala az életben. Bucsuzgatás ez, ami mindig le tud hangolni némileg. Az irigységnek nem kis szerepe van benne, mert a szárny isteni adományát sóvárgom ilyenkor. Hogy zugtam volna most a sneffem után a versenyröpülés gyönyörével!...

S amint tünődöm, — János tudniillik már régóta nem mozdul tovább — újra hallom azt a rekedtes, szortyogó hangot, aminek nincsen párja a maga különösségében. Fel-nézek: hát mint a kilőtt nyíl, jön a sneff vissza s lecsap oda, ahonnan felkelt az imént, alig husz lépésnyire tőlünk. Ime tudhattam volna, hogy így lesz; hisz' ez mörnsneff-szokás. Nem bántlak, mert hogy ilyen hü vagy a hazáidhoz.

A vizborította rétv elvette eredeti tervemtől a kedvemet. Visszaindítottam a csónakot. Most ragyogtak csak igazán a fehér vízi liljómok az éren! A nyugati ég fénye hulldogált rájuk s abban úgy megesillogtak, mint a gyémánt. Persze, minthogy csupa harmatcsepp volt soknak a kelyhe; az imént — jövet — beföcskendezte a csónak csobbanása a most a cseppfolyós gyémánt rezgett rajta.

Már vadászni sem vágyom; jobban érdekel a csöndes és mégis gazdag élet, ami ebben a rejtelmes világban körülvesz. Nézem a gyönyörű zománcoszárnyu szitakötőt, hogyan libben remek szökéssel előre-előre, folyvást a csónak orra előtt. A leg-tökéletesebb röpülő tornász a szitakötő. Azt a villámgyors lendülést, azzal a keccsel s erővel párosolva aligha produkálja más szárnyas fiá a természetnek. A boszorkánypille, amely

orsót pörgetve s rezgő szárnyával suhan alkonyatkor virágról-virágra, hogy szívójával titkos csókot lopjon a mézédés kebelről: nem tud olyan bukfeneczeket vetni, mint a libellula, amely úgy csap le áldozatára, mint a rabló sólyom s a következő perczben már fent ül vele egy nádbugán; ott terpeszkedik, ott sütkérezik, kaczerkodik a napsugárral, nézgeti magát a barna vízben, amelynek a fenekén épugy kéklik az ég s uszik a felhő, mint odafent.

Elnézném a sok nimfát, meg a játékos szitakötőt, de már huznak a ruczák. A buta fiatalok fejüket mintha csóválgatnák, úgy mérik az alattok levő mélységet, amelyre alig-alig tudnak egyenletesen leereszkedni, pedig könnyen elfáradnak még s hamar megkívánják a pihenést.

Az első puszkadurranás megrontja a lép álmódosásra való mélabus hangulatát. A löporfüst nehéz mozdulattal száll le a víz színére s ott elvész a hamva; — a fehér nimfák mintha idegesen rezzennének össze a kénkővesfüst fojtogatására. Minden szitakötő örülten menekül a nyomába szálló ellenségtől, amelyet nem bir kiállani.

Az első lövésre következik a többi. Most már a vadászszenvedély kerekedik felül. Mára vége a lép poézisének.

Még az öreg János is neki vadul egy-egy sikerült lövésre s elfelejti, hogy közeledik a bus idő, amikor nincs többé más menekvése, csak a hullámzó Balaton. — Ejnye! mondogatja s meglegedetten fujja a pipafüstököt felém, hogy elkeresse rólam a szunyogot.

joguk az apaállatok önálló beszerzése. A szokás is fűzi őket ehhez. Ha erről mégis igen gyakran lemondanak, átruházva e jogukat, annak oka nemcsak az állam által nyújtott kedvezményekre vezetendő vissza, de az újabb időben szigorúbban vett apaállatvizsgálatok okozta kellemetlenségekre is. S ez elég. Nagyon helytelennek tartom, ha ezeket a határokat túl is lépve, nyakra-főre akarják a hatóságok és felügyelőségek a községeket boldogítani.

A községektől nyert megbízást, joguk átruházását megbecsülni, bizalmukat megnyerni és megtartani, ez egyik legszebb feladata az állattenyésztési felügyelőségeknek. De ha ők ezt úgy vélnék megoldhatónak, hogy az állami kedvezmény biztosítása mellett is nagyobb terhet lennének kénytelenek a község nyakába róni az eddigénél, úgy munkájukat alig koronázná siker. Már pedig úgy a magyar, mint a szimmenthali marha tenyészkörületében elkerülhetlen volna ez, ha ragaszkodnánk a csakis tisztavérű bikák kiosztásához. A természetben nincsenek ugrások s a fokozatos fejlesztés elvét itt minden körülményünk betartani kényszerít. Ha az a község látja a jó félvérű bikák munkáját, ha lassankint érzi egy jövedelmének gyarapodását, akkor mehetünk egy lépéssel tovább, akkor hajlandó lesz magától megrázkódtatások nélkül, nagyobb áldozatokat is hozni apaállataiért.

Mint a „*m. óvári szarvasmarhatenyésztési egyesület*” felügyelője 4 év óta foglalkozom a kérdéssel gyakorlatilag.

Az első évben egyesületünk megalakulásának évében kiadtam 10 db bikát, a második évben 30 dbot, a harmadikban 49 dbot s ezidén 62 darabot.

Ezek a számok is fokozatos fejlődésünket jelzik, községeink bizalmának növekedését mutatják egyesületünk iránt. De ezt csakis körülményeinknek számbavétele mellett sikerülhetett elérni.

Megyénk a szimmenthali marha tenyészkörületébe esik, ennek fejlesztését tüzte ki egyesületünk. De vajjon megszerezhették volna-e bizalmát a községeknek, ha csakis telivér bikákat közvetítünk, melyeknek beszerzési ára legalább is 500—700 koronát tett volna ki. Ránk bízta volna-e a beszerzést, midőn meg voltak szokva, hogy átlagosan 300 koronánál többet nem adtak a bikaért, de igen gyakran csak 160—200 koronát fizettek érte. Ily helyeken a fokozatos fejlesztés be nem tartása elhibázott lett volna. Meg kellett őket arra is tanítanunk, miként tartásuk bikáikat s nem kis küzdelemükbe került, míg annyira jutottunk, hogy ma már általánosságban meg merem mutatni egyesületünk vendégeinek bármely községünk bikáját. De míg ennyire jutottunk, szinte pazarlás lett volna nekük valami igen értékes, drága bikáknak a kiadása.

Ma már tovább mennénk. Törekszünk a tisztavérű apaállatok beszerzésére s jobb községeinkbe *lehetőleg* ilyeneket adunk. De hogy ennek a lehetőségnek mennyi akadályai van, azt csak azok tudnák megmondani, kik a kérdéssel gyakorlatilag is foglalkoznak.

Egy-egy állattenyésztési felügyelő kerületében évenként kioszt ma már 150—200 és ennél több bikát. Hogy importok nélkül ennyi tisztavérű állatot nálunk ma még beszerezni képtelenség, azt úgy hiszem, minden állattenyésztési felügyelőnk bizonyíthatja.

A kényszerűség is rávisz bennünket így a félvérű bikák használatára. De hát oly nagy baj ez? *Okszerű kiválasztás mellett nem tartom annak s a jelleg létesítésének egyetlen és nélkülözhetlen kellékét nem látom kizárólag a tisztavérű bikák használatában.* Példa rá a bonyhádiak, kuhlandiak, miesbachiak tenyésztése, kik szép eredményeiket és többé kevésbé jól jellegzett állatállományukat nem kizárólag tisztavérű bikákkal létesítették.

Az okszerű kiválasztást fontosabbnak tartom, mint axiómának felállítani a csakis tisztavérű bikák használatát. Ép nálunk, hol igen sok tisztavérű tenyészetnek nagy hibája az, hogy állatai alig tejelnek, igen sokszor előnyt kell adnunk a jó félvérű bikának. Részemről legalább szivesebben vásárolok meg oly, különben is megfelelő félvérű bikát, melyről tudom, hogy kitűnő fejős tehéntől származik, mint a tisztavérű, de rossz fejős tehénnek az ivadékát.

És amidőn így tényleg reá vagyunk utalva, hogy félvérű bikákat alkalmazzunk a köztenyésztésben, épeaséggal nem tartom helytelennek, ha ezek nevelését nemcsak nagy- és középbirtokosainknak tartjuk fenn, hanem a népies tenyésztésből is megszerezzük az alkalmas egyedeket.

Az állattenyésztési felügyelőségeknek, úgy tudom utasításuk van, hogy *lehetőleg* jó nevű, nagyobb tenyészetekből vásároljanak. És a gyakorlat bizonyítja megint, hogy a nagyobb tenyészetek nem képesek a szükségletet fedezni, reá vannak utalva a népies tenyésztésre s pl. Vas vármegye népies tenyésztése kitűnő forrásnak bizonyult, hogy innét a népies tenyésztésű bikákkal más vármegyéknek sokkal hátrább levő tenyészetét fejlesztették.

Teljesen osztom Kovácsy igazgató urnak azt a nézetét, hogy díjazásainknál bikákat ne díjazunk, hanem üszöket és tehéneket. Egyesületünk tényleg eként rendezi díjazásait, mindössze annyit kívánnék még meg, hogy az üszök kb. másfél éves koron felül díjaztassanak. Az üsző- és tehéndíjazások nagy mértékben előmozdítják állományunk javulását, a tenyészanyag szaporodását. De ezeknek a díjazott állatoknak bika utódjait miért ne nevelhetné fel a paraszt birtokos is mint tenyész-bikát?

Egyesületünknek arra törekszünk, hogy egyes jobb állományjal bíró községeinkbe lehetőleg tisztavérű bikákat adjunk. Másrészt ezekben a községekben nemcsak a díjazásokkal szelektáljuk a jó tehénanyagot, hanem az egyleti törzskönyveléssel is; ha még ehhez hozzá vesszük, hogy tejlő versenyek is előmozdítják az okszerű tenyész kiválasztást, úgy bátran állíthatjuk, hogy az így kiválasztott anyag után, melynél az apát is csak jó fejős tehén után szerztük be, igenis nevelhet a kistenyésztő bikát, sőt ez a bikanevelés képezi egyik igen nagy rugóját a további fejlődésnek, mert eltekintve a tejszövetkezeti értékesítéstől, ezen a téren lát a gazda leghamarabb kézzelfogható hasznot a jobb marha tenyészteséből. De ép ezért nem tartom szükségesnek a bikák díjazását. Díjazását lássa a tenyésztő a jó bikanevelésnek abban, hogy jó bikáját jobban tudja értékesíteni.

Az így kiválasztott népies tenyésztésű bikákat semmivel sem tartom rosszabbnak, mint a középbirtokos félvérű bikáit, sőt többre becsülöm őket az oly tisztavérű állatoknál is, melyeknél a szülők tejlőképessége az esetek igen nagy részében nem kis kívánivalót hagy hátra.

Ne monopolizáljuk azért a bikanevelést a nagy- és középbirtokosok részére. Megfelelő támogatás mellett nevelhet a kistenyésztő is jó bikát *s rendszerint sokkal olcsóbban teheti ezt, mint a nagyobb tenyésztő, amely körülmény nagyon is sokat nyom a latban.* Támogatásukat pedig abban látom, ha a tehén- és üsződíjazásokon kívül meghonosítjuk náluk a törzskönyvelést, bikáik értékesítésénél segítségükre vagyunk, esetleg egyleti uton értékesítjük azokat, mint az nálunk is történik s végül kitanítjuk őket (mód van rá a téli előadások alkalmával), miként járjanak el a felneveléssel.

Ujhelyi Imre.

## TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Cselkó István.

### A melassze mint tejtakarmány.

Eddig főleg csak a cukor volt az, a minek a melasszeban tápértéket tulajdonítottak, míg a többi alkotórészeket nagyon keves értékeknek, sőt részben ártalmasaknak tartották, minélfogva az a gyakorlat fejlődött ki, hogy a melassze pénzértékét kizárólag cukortartalmától tették függővé, olyformán, hogy két eltérő melassze közül azt becsülték többre, mely több cukrot tartalmazott és viszonylagos pénzértéküket is cukortartalmuk arányában állapították meg. Hogy a lónál s a hizsertésnél valószínűen a cukor a melassze leghatásosabb alkotórésze, azt ezután is hinnünk kell, de a fejőstehénekre vonatkozólag bebizonyult, hogy ezeknél nemcsak a cukor, hanem még inkább a melassze többi szerves anyagai azok, melyek a tejlélesztésre gyakorolt előnyös hatását eredményezik. Ugyanis Ramm, ki Poppelsdorfban 1895 óta kísérletezik a melasszeval, már kísérletezése első évében azt mutatta ki, hogy a melassze előnyösebb hat a tejlélesztésre, mint a gyárilag előállított cukor, valamint azt is, hogy ezen előnyösebb hatása nem ásványi anyagaitól származik; most pedig Mommennel együtt pozitív adatokkal bebizonyította, hogy a gyári cukrot fölülmuló hatását, mely szerinte különösen a tej zsirtartalmának szaporításában nyilvánul, azon szerves anyagoknak köszöni, melyek a cukron kívül foglaltatnak benne.

Hogy a melassze előnyösebb hat a tejlélesztésre mint a gyári cukor s hogy a gyári cukrot nem lehet azáltal hatásosabbá tenni, ha a melasszeban foglalt ásványi anyagokat mesterségesen adjuk hozzá, a következő poppelsdorfi eredmények bizonyítják, melyek olyformán nyertek, hogy a tehének kellő fehérjetartalommal bíró alaptakarmányon kívül eleintén annyi melasszet kaptak, hogy azzal 1000 kg. élősulyra 36 kg. cukrot vegyenek naponta föl; később a melassze 36 kg. gyári cukorral lett helyettesítve s végre a gyári cukorhoz annyi s olyan ásványi anyag lett adva, amennyi s aminő az első időszakban etetett melasszeban foglaltatott. Ugyanis e három időszakban a naponkinti fejési eredmények a következők voltak, melyek szintén 1000 kg. élősulyra vonatkoznak s melyeknél a laktáció előrehaladásával járó hanyatlás már számításba van véve:

Alaptakarmány +	Tejmenyiség	Zsirmennyiség
36 kg. melasszeczukor	19.17 kg.	0.733 kg.
36 „ gyári cukor	16.94 „	0.665 „
36 „ gyári cukor + ásványi anyag	16.71 „	0.663 „

A gyári cukor etetése alkalmával tehát 2.2 kg. tejjel és 0.068 kg. zsírral kevesebbet termeltek a tehének, mint midőn melasszet kaptak s ez a viszony akkor sem változott meg, midőn a gyári cukor oly ásványi anyagokkal lett ellátva, a minők a melasszeban foglaltatnak.

Hogy a melasszet a cukron kívül jelenlevő szervesanyagok minősítik jó tejtakarmánynya, azt Poppelsdorfban most a tavasszal bizonyították be és pedig úgy, hogy előbb melasszet, azután megfelelő mennyiségű gyári cukrot s végre gyári cukrot és cukortartalmától megfosztott melasszet etettek a tehénekk s ekkor azt találták, hogy míg a második időszakban etetett gyári cukor az első melassze-időszakhoz viszonyítva szembe-tűnően megapasztotta a tej zsirtartalmát, utóbbi megint helyre állt, mihelyt a tehének a gyári cukron kívül oly melasszet is kaptak, mely cukortartalmától meg volt fosztva. Ilyen melassze oly cukorgyárakban keletkezik, melyek a melasszet cukorrá dolgozzák föl, mi — mint más alkalommal már említettük, —

nemcsak  
Ugyanis  
nálunk  
utján)  
s a vis  
moslék  
által  
bizony  
melassz  
a melá  
míg a  
szerves  
a melá  
mának  
apad m  
H  
résztől  
találhat  
takarm  
később  
kaptak  
az első  
meg s  
táczióv  
vételév  
kező fo  
Ala

264 kg  
264  
264

A  
illetőle  
a melá  
lassze  
pedig  
gyári  
melassz  
kalmá  
kövére

értékbe  
el akk  
vesszü  
18—20  
van be  
ugyan  
s így  
ha az  
nak 6  
ha tak  
juk m

kiprób  
midőn  
az 100  
ugyan  
tejmen  
tejmen  
90 30  
több t  
mint a  
melassz  
alacso

melassz  
követk  
tej m  
szapor  
tehene  
kövére

1897-  
a föl  
helye  
csökke  
0.31%

tanul  
észle  
találta  
tej zs  
akkor  
melas

nemcsak Németországban, de nálunk is történik. Ugyanis e gyárak Németországban strontiummal, nálunk pedig többnyire mésszel (vagy oszmoze utján) választják ki a melasszeből a cukrot s a visszamaradó folyadékából, melyet melassze-mosléknak neveznek, beiszáritás és elégetés által ásványi anyagokat készítenek, melyek bizonyos vegyi gyárakban értékesülnek. A melassze-moslék tehát csak abban különbözik a melasszétól, hogy nem tartalmaz cukrot, míg a többi melasszealkatrészek mintegy kétszeres mennyiségben foglaltatnak benne, mert a melassze körülbelül 50%-nyi cukortartalmának kiválasztása után sulyának felére apad meg.

Hogy a poppelsdorfi kísérletre, melynek részletes adatai a „Milkzeitung” 28. számában található, visszatérjek, a tehének megfelelő alap-takarmányon kívül most is előbb melasszet, később gyári cukrot s annyimelassze-mosléket kaptak, hogy e két anyag együttes összetétele az első időszakban etetett melasszevel egyezzen meg s e takarmányokkal (az előrehaladó laktációval járó természetes hanyatlás tekintetbe vételével s 1000 kg élőszultra számítva) következő fejési eredmények értek el:

Alaptakarmány +	Tejmennyiség	Zsirmennyiség
264 kg. melasszeczukor	1800 kg.	0.547 kg.
264 „ gyári cukor	1890 „	0.525 „
264 „ gyári cukor + melassze-moslék	1858 „	0.596 „

A gyári cukor tehát a tej mennyiségét illetőleg most valamivel hatásosabb volt mint a melassze, de a tej zsirtartalma itt is a melassze etetése alkalmával volt nagyobb, ami pedig a melassze-moslékkal együttesen etetett gyári cukor hatását illeti, az még a tiszta melasszet is felülmulta, mert ennek etetése alkalmával választották el a tehének a legkövérebb tejet.

Ebből az következik, hogy a melassze értékecsésénél nagyon igazságtalanul járunk el akkor, midőn tisztán csak cukortartalmát vesszük tekintetbe, mert a cukron kívül átlag 18—20%-nyi más emészthető szerves anyag is van benne, melynek tápértéke kétségtelenül ugyanannyi cukor tápértékével egyezik meg s így talán akkor vagyunk legigazságosabbak, ha az 50% cukortartalommal bíró melassze-nak 68—70%-nyi cukorértékét tulajdonítunk s ha takarmányértékét ezen az alapon állapítjuk meg.

Ramm 1895-96-ban az árpa ellenében is kipróbálta a melasszet s azt találta, hogy midőn az alaptakarmányt változatlanul hagyva az 1000 kg. tehénsúlyjal etetett 8 kgnyi árpát ugyanannyi tiszta melasszevel helyettesítette, a tej mennyiség az árpa etetése alkalmával elért tejmennyiség 85 9/10%-át, a tejszirtartalma pedig 90 3/10%-át érte el; az árpa tehát csak 14 1/10%-al több tejet és 9 7/10%-al több zsirt eredményezett mint a melassze, mi nagyon olcsóvá tette a melassze etetését, mert a melasszenak sokkal alacsonyabb ára van mint az árpának.

Ramm különben a fejőstehenekkel eszközölt melassze-etelési kísérletei végeredményeképp azt következteti, hogy a melassze nem annyira a tej mennyiségét, mint inkább zsirtartalmát szaporítja, vagyis hogy a melasszevel tartott tehének nem adnak ugyan több tejet, de tejük kövérebb mint midőn nem kapnak melasszet.

Jörss Berlin melletti tehenészetében 1897-ben ugyanezt észlelte, mert midőn a földidőpogácsát pálmamagliszt-melasszevel helyettesítette, a tej mennyisége 62%-al csökkent, de a tej százalékos zsirtartalma 0.31%-al növekedett.

Ellenben Hoppe, ki 1899-ben Lipésben tanulmányozta a melasszet, Ramm és Jörss észleletével ellenkezőleg a tej mennyiségére találta a melasszet előnyösen hatónak, míg a tej zsirtartalmában apadást észlelt, különösen akkor, midőn sok (fejenként s naponta 5 kg.) melasszet adott a tehéneknek. Hoppe a me-

lassze után nyert tejet és vaját is tüzetesen tanulmányozta s minden tekintetben kifogástalannak találta.

Becker, ki 1895-ben ugyancsak Lipésben kísérletezett a melasszevel, szintén csak a tej mennyiségét látta utána szaporodni, míg a tej zsirtartalmában hanyatlás következett be. De Becker a tej izére is hátrányosan hatónak tapasztalta a melasszet; miután azonban nem tiszta melasszevel, hanem melasszekeverékkel kísérletezett, nem tudta megmondani, hogy a tej rossz ízét a melassze vagy a fölitatására használt olajpogácsa — mely esetleg romlott lehetett — okozta-e.

Weigmann, ki a kieli tejkísérleti állomáson próbálta ki a melasszet, 1894 telén 3 kg. buzakorpát helyettesített 3 kg. tözegmelasszevel s e takarmányváltoztatás folytán csak jelentéktelen s mulékony apadást észlelt a tej mennyisége és zsirtartalmában.

Németországban sok tözegmelasszet etetnek most a fejőstehenekkel s erről többnyire azt tapasztalják, hogy csak a tej mennyiségét szaporítja, vannak azonban gazdák kik ellenkezőleg csak a zsirtartalom növekedését észlelték utána, de olyanok is vannak, kik mindkét irányban előnyösen hatónak tapasztalták.

Ezen említett kísérletekből az tűnik ki, hogy mai nap még nem vagyunk képesek magunknak határozott véleményt alkotni arról, hogy miképp hat a melassze a tejelválasztásra, mi valószínűen arra vezethető vissza, hogy a melassze sokkal változóbb anyag mint más takarmány. Ugyanis a melasszeről azt mondhatjuk, hogy rendkívül változó összetétellel s rendkívül változó tulajdonságokkal bír s hogy emiatt nagyon eltérő táphatást fejt ki s nagyon eltérően befolyásolja az állati termelést. Mielőtt tehát a melasszeről mint tejtakarmányról végérvényes ítélethez juthatnánk, vegytani szempontból kellene azt tanulmányozni s különösen azzal kellene tisztába jönnünk, hogy a cukron kívül minő más szervesanyagok foglaltatnak még benne, mert most csak annyit tudunk rólok, hogy kis részük amidanyagokból, még kisebb részük szervi savakból áll, de a többiekét még nem ismerjük, már pedig Ramm kísérletei után következtetve ezeknek is nagy részük van abban, hogy a melassze specziifkusan képes a tejelválasztásra hatni.

Különösen ki kell még emelnünk, hogy valamennyi kísérletező megegyezik abban, hogy a melassze mai alacsony ára mellett nagyon figyelemre méltó tejtakarmány, mert habár valamivel kevesebb tejet vagy vaját eredményez is mint más abraktakarmány, de mégis olcsóbbá teszi a tejttermelést mint az abraktakarmány; miután pedig a tehéntartásnál az olcsó termelés a fődolog, mindenkinek ajánljuk, hogy kísérte meg a melassze-etetést. Aki pedig nagyobb mennyiségű melasszet akar vásárolni, annak még azt tanácsoljuk, hogy ne csak cukortartalmát, de kémhatását is vizsgáltsa meg, mert csak az aljas vagy legfőljebb még a közömbös kémhatású melassze tekinthető romlatlannak s a tehenészetben haszonnal alkalmazhatónak, míg a savas kémhatású — ha nem is szükségképp, de igen könnyen kárt okozhat.

A tehénkel tiszta melasszet vagy melasszekeveréket lehet etetni. Miután hazai cukorgyáraink még nem készítenek daraszerű melasszekeveréket, főleg csak a tiszta melassze használatára vagyunk utalva, melyet legcélszerűbben vízben föloldva adunk a tehéneknek.

Ha kevés melasszet akarunk vízben föloldani, akkor leggyorszerűbb az, ha meleg vízbe öntve elkeverjük benne, de ha nagyobb állatállomány számára sok melasszet akarunk vízben föloldani, akkor úgy járunk el, hogy egy tizedes mérlegre egy sajtárt s egy lehetőleg sűrű szövetű zsákot téve, egyensúlyba hozzuk a mérleget s most annyi súlyt helyezve a mérlegre, amennyi melasszet akarunk lemérni, addig öntünk melasszet a sajtárba tartott zsákba, míg a mérleg ismét egyensúlyba jön. Ezután bekötjük a

zsákot és most egy hordóba vagy kádba teszszük, melyet előzetesen közönséges kút-vízzel töltöttünk meg annyira, amennyiben a melasszet föl akarjuk oldani.

Nagyon tanácsos a zsákot egy a hordó vagy kádra fektetett botra úgy erősíteni, hogy víz alá merüljön ugyan, de ne érjen egészen fenékgig. Ha ezt este teszszük, akkor a víz másnap reggelig teljesen kioldja a melasszet a zsákból, úgyhogy most kissé elkeverve a reggeli, déli s estéti etetésre használhatjuk. A melasszet közvetlenül is belemérhetjük a hideg kútvízbe, de akkor sokáig kell keverni, míg teljesen föloldódik.

A melassze föloldásához használandó víz mennyisége attól függ, hogy mennyi takarmányt akarunk vele lelocsolni. Eszerint a víz a melassze mennyiségnek 1—8 szorosa lehet. Ezt a melasszet most rózsával ellátott öntöző-kannával a takarmányra locsoljuk s azzal elkeverjük. Ha a szalastakarmány meg van szecskázva, akkor sok melasszet képes föllinni és pedig annál többet, minél rövidebb a szecskás. A tehének számára rendszeren a szecskával vagy polyvával s abrakkal kevert répára szokás a melasszet locsolni.

A melasszeoldatot ital gyanánt is alkalmazhatjuk, de akkor nagyon kell arra ügyelni, hogy egyes állatok sokat ne igyanak belőle, mert különben hasmenést kapnak tőle.

Nagy figyelmet kell a melassze-etetésnél a tisztaságra fordítani, mert a hig cukoroldat könnyen erjed és penészesedik. Ezért a melasszekádát, kosarakat, jászlokat s mindazon tárgyakat, melyek melasszevel vannak bemocskolva, használat után mindig meg kell tisztítani s a jászlokat hetenkint egyszer be is kell meszelni.

Arra a kérdésre, hogy mennyi melasszet adjunk a tehéneknek, csak azt felelhetjük, hogy ez a melasszétől függ, mert a melassze természetszerűsége nagyon változik. A kifogástalan melasszeből 5 kg.-ot is lehet naponta s fejenként etetni anélkül, hogy a tehéneknek vagy magzatjaiknak ártana, míg eltérő eselben gyakran már 1—2 kg melassze hasmenést és elvetelést okoz. Eszerint tehát csak próbálgatás által állapíthatjuk meg hogy mennyi melasszet adhatunk teheneinknek. Végül magától érthetőnek tekintjük azt, hogy a tehéneket fokozatosan kell a melasszera szoktatni.

Cselkó István.

## GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: ifj. Sporzon Pál.

### Gazdasági táblás szekér.

(Jalsoviczky János urad. tisztartó szabadalma.)

Az eddig használatban lévő gazdasági szekerek nagy hátránya az, hogy az oldal- és löcsszerkezet az összeállításuknál alkalmazott sok furat és vésés folytán aránylag igen rövid idő alatt elpusztulnak s azonkívül szálás vagy kevés termények szállításánál a használt u. n. vendégoldalak és keresztfák különálló darabokat képezvén, kezelésük a következő többféle nehézségekbe ütközik.

Ha széna- vagy szalma-szállításnál a vendégrudakra elől és hátul keresztfákat helyezünk, a vendégrud csüngő helyzeténél fogva a löcsökre nyomást gyakorol s ennek hátrányos volta abban nyilvánul, hogy a szekér fordulása alkalmával a teher tetemes részét a löcsnek kell emelni s egyszersmind a fellépő surlódás következtében nemcsak a szekér fordulása nehezítettik, hanem azonkívül ugyan ezen surlódás folytán a löcsök és vendégrudak is folytonosan koptattnak. Ezenkívül nem szabad tekinteten kívül hagyni azon körülményt sem, hogy a fent leirt módon felszerelt gazdasági szekernél a vendégrudak és oldalak közé benyomuló szalma, széna vagy zöld ta-

kormány a kerekek peremét folytonosan sorolja, tehát fékszerűleg hat, mi a szekér vontatását megnehezíti.

A kévés vagy szálas termények szállításánál továbbá az eddigi gazdasági szekérenél először a szekérdereket kell megrakni azután a keresztfákat a vendégradak alá beállítani. Azonban a szekérderek megrakása alatt oldalt letámasztott keresztfák, ha a vontató állat véletlenül elindul, a kerékagy és vendégguzsok közé szorulnak s ennek rendbehozása végett a szekeret hátra kell tolatni, ami nagy idővesztéssel jár. Viszont a lerakás alkalmával, midőn ez a szekér derekáig megtörtént, a keresztfákat és vendégradakat le kell szerelni, ami szintén haszon nélkül való munka- és idővesztés s ugyancsak az esetleg ismétlődő vendégrad és vendégguzs közé beszoruló keresztfának újbóli megszabadítása tetemes időt vesz igénybe.

Az eddigi szekerek repcebeborodásra ponyva alkalmazása nélkül nem használhatók, ugyancsak a csöves tengeri, burgonya, cukorrépa szállítása deszkák vagy zsákok alkalmazásával történt, mi részben költséges és lassu munkát eredményezett.

A szabadalmi jogvédelem alatt álló gazdasági táblás szekér szerkezeténél fogva nélkülözni a sok vésettelt készített oldalszerkezetet, löcsöket és a külön darabokat képező

külli közbe a felragadt sarat benyomja és a löcsőz való folytonos dörzsölődésével a szekér vontatását nagyon megnehezíti. A gazdasági táblás szekereknél, mivel löcsők alkalmazva nincsenek, a kerékre ragadó sár saját súlyánál fogva leválik és elmarad, miáltal az igavonó erő nagy mértékben csökken.

Gyakorlati hasznavehetőségét és előnyös voltát legjobban igazolja azon körülmény, hogy a kezelés alatt levő gazdaságban 40 szekér közül 10 drb ily gazdasági táblásszekér van, melyekkel a béresek szívesebben járnak, mert nekik sokkal könnyebb a vele való munka, mint a régi szerkezetű szekerekkel.

Gazdasági táblásszekér minden eddig használt szekérből, úgy a lovas mint ökrös szekérből átalakítható s egyszerű szerkezeténél fogva kevesebbe kerül, mint az eddigiek.

Bővebb ismertetést a találmány tulajdonosa, *Jaloviczky János* tisztartó (Dávidháza, u. p. Torontál-Ujvár) készségesen ad.

## GAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovatvezető: Dr. Liebermann Leo.

### Denaturált só használata.

Hogy a denaturált sónak mily fontos szerepe van a gazdaságban nemcsak porsó

évek óta egy juhász sem vesz nálunk sót, tehát bizonyos volt a lopás.

Következő hónapban sókiadásakor hozattam egy liter vékony terpetint és a kősdarabokat a juhások előtt minden oldalát egy-egy kanál terpetinnel leöntöttem, tudván azt, hogy a birka szereti, mert orvosságként is használják köhögés és szőrféregnél; a juhások elszörnyűködve nézték e műveletet és a bacsó ki is jelentette, hogy ő a sót nem viszi el, mert nem akarja megmérgezni a birkákat?

*Elpanaszolta a tisztartónak, ki ráparancsolt, hogy csak adja oda a sót és ne féljen, egy birkája sem fog attól megdögleni; s mi lett az eredmény? a birkák a sót igen szerették, de mégis ugyanolyan db. kőso mégegyszer annyit ideig tartott s még a legközepe is érzett a terpetin szag s azon évben 1/3-részzel kevesebb sópénz ment ki a pénztárból, ami 12 frtos só mellett nem csekély megtakarítás volt 10—12 mm. lévén ezen egyharmadrész, gulya, ménes és sertésnél.*

Néhány hétre ismét elmentem a falusi boltokba, kíváncsi lévén és a boltos mondja, hogy a juhások már visznek sót, de azt mondták, hogy az irnok ur megmérgezte a birkák sóját, azért kell nekik a boltból venni.

*Mi a tanulság ebből? az, hogy a kísérlet bevált; azóta kipróbáltam gulyán, ménesen, minden állat szereti; minden gazda megpróbálhatja, persze 12 frtos kőson!*

Nem lehetne-e tehát a bányánál a fekete sót egyszerűen belemártani egy terpetinnel félíg tett dézsába? arra nem sok ragad úgy sem, de az elég, hogy halomba rakva beszívárojjék a legközepebe is és denaturáltassék úgy, hogy emberi lény abból ne kívánjon enni.

Ennyi az én szerény tapasztalatom, mit ajánlok a szakkörök figyelmébe mint talán a legolcsóbb denaturáló szert, de minden esetre olcsóbb, mint a porsó préselése.

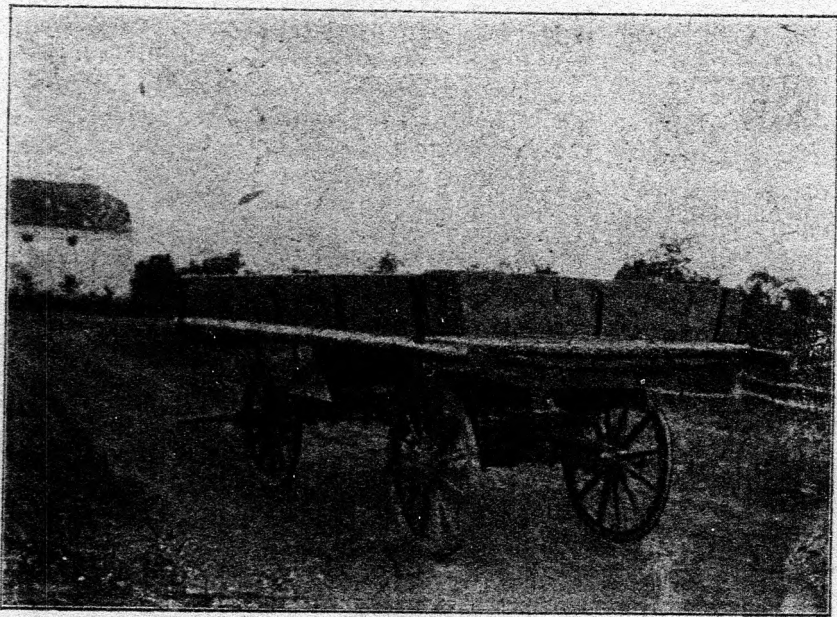
*Csurgay József.*

Az előzőekben egész terjedelmében közöltük Csurgay ur cikkét, de nem azért, mert véleményünk talán az volna, hogy a só denaturálásának kérdését megoldotta volna, hanem azért, mert alkalmat nyújt ezen folyton felreértett kérdés megvilágítására. A fenti cikkt tisztelt szerzője megfoghatatlannak találja, hogy a bányakezelők és vegyészek a kősonak denaturálását még el nem találták, holott a legtöbb gazda ilyen célra szolgáló szert már régen ismer. Ilyen volna a t. szerző által ajánlott vékonyterpetinoltaj. Hát az igaz, hogy ezt sok gazda már régen használja, de az is, hogy igen sok anyagot ismerünk, mely a sóhoz téve ezt emberi élvezetre alkalmatlanná teszi éppen úgy mint a terpetin-olaj, a nélkül hogy az állatnak talán ártana.

De a kormányt a sójövődék érdekeinek megóvása szempontjából nagyon érdekli az, vajjon az ilyen vagy más módon denaturált sót nem lehet-e egyszerű módon ismét emberi élvezetre alkalmassá tenni? Csakis ebben rejlik a nehézség. Olyan szert eleget ismerünk, mely a sót, addig míg vele keverve van az emberi élvezetre alkalmatlanná teszi, de nem ismerünk olyan szert vagy eljárást, melynek alkalmazása mellett a sót egyszerű módon ne lehetne ismét emberi élvezetre alkalmassá tenni.

A kérdés megoldását még nehezebbé teszi azon körülmény, hogy a denaturálásához olyan anyagokat, melyek akár az állat, akár az ember egészségét veszélyeztethetnék, nem szabad használni.

Ezekután visszatérve a terpetinoltajhoz, mely csakugyan erősen szagossá teszi a sót, ajánlom, hogy a tisztelt gazdák, a kik ezt használják, tegyék be az így denaturált sót egy közönséges tűzhely sütőjébe vagy tartsák a felaprított sót egy fazékban vagy tepsiben szabad tűz fölött. Nagyon hamar észre fogják venni, hogy a só egészen rendessé és élvezhetővé vált.



10. ábra. Gazdasági táblásszekér deszkaramával.

vendégradakat és keresztfákat, ugyancsak az ehez szükséges vasalásokat s ennél fogva hivatalva van a fenti hátrányokat kiküszöbölni.

Szerkezeténél fogva mindenféle néven nevezendő tárgyak szállítása könnyebben, gyorsabban megy és terjedelmes tárgyak nagyobb súlyban rakhatók rá, minél fogva tetemes szállítási költség takarítható meg.

Táblás, deszkázott szerkezeténél fogva repeze, buza vagy bármi néven nevezendő terményből rakodás alkalmával kitaposott magvak (aláterített ponyva használata nélkül) mind összeszedhetők, miáltal szintén nagy megtakarítást eredményez.

Csőves tengeri, burgonya, cukorrépa stb. szállításához egy deszkaváz van alkalmazva, mely 10 perez alatt fel- és leszerelhető. Csőves tengeri és burgonyaszállításnál zsákok igénybevétele nélkül 16 mm. rakható fel. A lerakodás megkönnyítésére egy a táblázaton elhelyezett lefelé nyíló ajtóval van ellátva, melynek megnyitásával egy a csőves tengeri mint a cukorrépa kosarakba eresztethető, a burgonya pedig egy deszkacsatorna alkalmazásával egyenesen a verembe ömleszthető, mi a markonként való felszedési munkát nagy mérvben csökkenti.

Oly gazdaságokban, hol a kötött talajt esőzések alkalmával a kerekek nagy mértékben felszedik, a löcsők alkalmazása mellett azon nagy hátrány áll elő, hogy a löcs a kerék

alakban, hanem kőso alakban is, azt minden gazda elismeri; mert az állattartásnál a 12 frtos emberi táplálék-só igen drága, de meg ott van a sóbányák terméke külön e célra: a réteges földdel vegyes fekete kőso, a hulladék, törmelék, földes porsó, mely me örölve és denaturálva kerül forgalomba, szállítási költséggel azonban elég drágán.

De hogy az állam és bányakezelősege, meg a vegyészek a fekete kősonak denaturálását még el nem találták és forgalomba nem hozta, az igazán megfoghatatlan; holott legtöbb gazdaság tud ilyen denaturáló szert, melyet különösen birka- és gulyatartó gazdák eddig is használtak.

Ha talán szerény tapasztalatommal használhatnák az ügynek, szívesen elmondom.

Kezelésem alatt, még irnok koromban ezeltől 16 évvel, nagymennyiségű juhállomány volt a sajó-vámosi uradalomban, 3—4 ezer drb és a juhásoknak kiadott kőso rövid időn elfogyott, ennek ellenőrzésével és kipuhításával voltam megbízva; bajos volt rájönni, mert mint értesültem a juhász este letört egy jó darabot s reggelre már a birka ismét körünyalta a kőso; tehát mit tettem? elmentem a falusi boltosokhoz szívtart venni s megkérdeztem, hogy a juhások vesznek-e itt sót? mire mindenütt azon választ kaptam, hogy kérem

Más denaturáló szer ismét más eljárást, p. o. vízzel való kifőzést igényel, de a denaturálás sohasem okoz nagyobb nehézséget.

Megengedem, hogy sok juhász stb. ezt most még nem tudja, de biztosra vehető, hogy csakhamar rájönnek, ha a denaturálás ilyen módja általánossá válnék. Ha másképpen nem, hát úgy, hogy egyik-másik vigézz egy pár hatosért elárulná a titkot.

Rovatvezető.

### Nyílt levél.

Gróf Széchényi Aladár orsz. képviselő urnak.

Tisztelt barátom!

A folyó évben, a képviselőházban a budgetvita alkalmával, az országos lövényszítés érdekében tett felszólalásod arra késztet, hogy erre vonatkozólag egy tervet penditsek meg, és ha az eszme nem is tölem ered, de mivel helyesnek tartom és közérdekű, a nyilvánosság előtt teszem azt, hogy ösmertté legyen és hogy az esetleg ha részedről is helyeselnéd, felkarolhatván, előbb vagy utóbb meg is valósíthatassék, habár jól tudom, hogy bizonyos megállapított módot, a katonai kincstárnál, más alapokra fektetni vagy megváltoztatni nem könnyű feladat. Ettől azonban visszariadni, azért még sem szabad.

Ösmeretes dolog, hogy a népies köztenyészítésben igen sok a rossz alkotású kancza, másrészt, a lóanyag kivitele évről-évre emelkedik, a köztenyészítés legbiztosabb vevőjének, a katonai kincstárnak a hadsereg lószükséglete mindinkább hazánkban fedeztetik.

De az is bizonyos, hogy a közelmúltban a francziák, a görögök, a törökök s legutóbb az angolok, sok alkalmas kanczaanyagot kivittek az országból, miáltal az alkalmas kanczaanyag mindinkább csökken, mert a mi egyszer kivitett, az többé köztenyészítésre nem fog szolgálhatni.

A tenyészítésre alkalmasnak mondható tenyészanyagok egy másik tetemes része, minden évben a katonai kincstár (közös hadsereg és honvédség) által vásároltatik meg és a köztenyészítéstől végképen elvonatik. A 4. és 8. év közötti, vagy pedig a 3 éves korban a csikótelepek részére bevásárolt lovak, ott felneveltetvén és úgy kerülvén katonai szolgálattételre, többé nem szolgálnak a köztenyészítésre, a mi nézetem szerint egy nagy közgazdasági kár, mivel ezen lovak szabály szerint 13—14 éves korukig használatnak az illető ezredekben, ahová beosztattak, ha már ezen kort megközelítik és már gyengülnek, akkor a trainhez kerülnek és onnan már csak akkor mustráltatnak ki és adatnak el, midőn már a köztenyészítésre alig használhatók czélszerűen, mert az is ösmeretes, hogy a 13 éves kancza csak kivételesen használható a tenyészítésre.

A katonai czélokra bevásárolt anyagot pedig minden bizonynyal a köztenyészítésre a legalkalmasabbnak kell

tekintennem, mivel az szakértők által vásároltatván be, korrekt alkattal bírnak, továbbá jól gondoztatván és a csikótelepekben is jó felnevelésben részesülvén, kellőképp ki is fejlődnek, továbbá a rendszeres munka és mozgás folytán ki is vannak próbálva, a mi tenyészítésnél fő szempont, hogy a munkában miképpen felelt meg a tenyészanyag.

Már most a legutóbbi időben a közös hadsereg részéről is, életbe lett léptetve a honvédségnél már évek óta követett azon rendszer, hogy lovasezrendként körülbelül 40 ló tartás és használatra bizonyos vállalkozóknak kiadatik, ezen lovak hasonlóképp bizonyos évek mulva, az illető vállalkozók tulajdonába mennek át.

Ha most a katonai kincstár, ezen lovasezrendként kiadni szokott 40 lóból, 20 kanczát az illető vállalkozóknak, oly feltétel mellett adna ki, hogy ezeket tenyészítésre is használhatják és viszont a vállalkozók köteleztetnének, hogy ezen kanczák csikóit 3 éves korban a katonai kincstárnak tartoznak bemutatni és eladni, akkor ezen módon évenként, csak 41 lovasezredet vévén fel a közös hadsereg részéről, 820 kancza lenne a jól termelt és kipróbált anyagból, a köztenyészítésnek visszaadva, ami pár év mulva szép kontingenst tenne.

Ajánlom a tervet szives figyelmébe, ha helyesled, akkor a kivitel módja fölött alkalmilag még eszmét cserélhetnénk

Sokszor üdvözlő hived:

Baden, augusztus hóban.

Desseoffy Aurél.

### A foglyok eltartása és szállítása.

Az „Erdészeti Lapok” legutóbbi számából közöljük a gazdákat is érdeklő ezen kis cikket.

Most, hogy a vadászat a fogolyra is megnyílik, nem egy vadásznak okoz gondot az, hogy mi módon értékesítse foglyait.

Nem mintha attól kellene tartani, hogy fogolylyal elfogják árasztani a piacokat és nem lesz neki ára. Nagyobb városokban, különösen a külföldön a fogoly mindig keresett vad, melyért szép árt lehet kapni. Legjobb volna tehát a lelőtt vadat ilyen helyekre küldeni, de itt az a kérdés: hogyan szállítsuk a foglyot a nagy hőségben, hogy meg ne romoljék és használható állapotban érkezzen rendeltetési helyére? Mert ha a szállítási mód czélszerűtlen akkor a fogoly már órák mulva megromlik és nemcsak, hogy a vad vész kárba, de a szállítási költségek sem térülnek meg. Épen ezért a legtöbb vadász irtózik tőle a gondolattól, hogy foglyait távolabbra szállítsa és legutóbb ször a helybeli vadkereskedővel vagy ágenssel köt — reá nézve rendszeren nem előnyös — üzletet úgy böleselkedve, hogy legalább az a kevés bevétel biztos, nincs semmi kockázat.

Pedig ha a vadászat a fogolylyal, mindjárt lelővése után alkalmas módon bánik, ügyesen csomagolja és szállítja, bámulatos jól eláll a vad és így még külföldre szánt küldemények is épen, frissen érkeznek meg rendeltetési helyükre. A foglyokat mindjárt lövésétük után nem szabad a zárt tarisznyába vagy a vadász-kocsi aljába tenni, hanem az erre a czélra

szolgáló akasztókra kell erősíteni és legalább egy félórán keresztül így szabadon vinni, hogy a testük kissé lehűljön. Azután belétehetjük a kocsi fenekébe az ülések alá, arra ügyelve, hogy minden darab szabadon fekdjék és ne érintkezzék egymással. Ha nem vadászunk kocsival, tovább is az akasztón, szabadon hagyjuk őket, azonban három óránál magunkal tovább czipelni a napon nem tanácsos. A legelvetendőbb dolog a foglyokat a zárt tarisznyába tenni. Ezen a módon, mely pedig sok helyen most is szokásos, a fogoly teste nem bír kihűlni és azután, még ha hűvösre teszszük is, hamar romlik.

Hazaérve, a foglyokat hűvös, szellős helyre, köfolyósóra stb. tesszük, de sohasem jégre. Itt egymás mellé fektetjük őket a hátukra, úgy, hogy szárnyaik ki-sé elállnak testüktől, előbb azonban tollaikat lesmitjük és kicsit kihuzzuk a nyakukat, hogy tetszetősebb formát kapjanak. Itt a foglyok 5—6 órán keresztül fekhethetnek, mely idő alatt teljesen kihűlnek.

A szállítást még sznap, lehetőleg éjjel kell foganatosítani. Ehhez legjobbak a külön e czélra készített ládák vagy kosarak, melyeknek magassága a fogoly hosszával megegyezik, tehát mintegy 40 cm., hosza és szélessége az elküldendő vad számától függ. Mind a négy oldaluk likaesos, a kosárnál ritka fonás, a ládánál rács, mely azo ban oly sűrű, hogy a lyukak átmérője nem több, 2 cm.-nél. A láda vagy kosár feneké és teteje deszka vagy sűrű fonás. A tetőn belül kapesok vannak és ezekre akasztjuk a foglyokat egyenként, egy kis zsinór segítségével, melyet a nyakukra kötünk. Az egymásközötti távolság azonban akkora legyen, hogy ne érintkezzenek. A láda vagy kosár tetejére nagy, feltűnő felírást alkalmazunk, hogy „felü” nehogy esetleg megfordítsák őket.

Az ilyen szállítmány másfélnapi utat is kibír, anélkül, hogy a romlásnak legkisebb jele is mutatkoznék rajta. A foglyok nemcsak a hazai városokban, de külföldre is jó állapotban érkeznek meg és ha már előre szerződést kötöttünk egy nagyobb vadkereskedő czéggel, sokkal jobban fogjuk értékesíteni foglyainkat, mint itthon.

### LEVÉLSZEKRÉNY.

#### Kérdés.

322. kérdés. Mult évben egy zabtablában egy nemű borsó keletkezett, mit a cséplés alkalmával különválasztottam, nehogy a zab értéktelenné váljon.

A zab lett 175 mm., a borsó pedig 25 mm., így a termés  $\frac{1}{6}$ -része.

Kísérletül e borsó egy részét megdarálva a hízó sertések kapták és azt igen jó eredménnyel emésztették meg, míg a másik részét ez év tavaszán  $\frac{1}{4}$ -rész zabbal keverve takarmánynak elvettem; a szarvasmarhák szivesen eszik, a lovak kevésbé. Minthogy ezen borsó nemét és nevét tudni szeretném, bátor vagyok e czélból e borsó virágját és kiérett növényzetét beküldeni.

P.-Dörög.

S. Gy.

323. kérdés. A „Köztelek” 57-ik számában Kovácsy Béla ur tollából egy friz jubot ajánló cikk jelent meg, amelynek hatása alatt magam is megszeretném kísérlni a raczka-friz tenyészítést. Kérem velem tudatni, hogy hazánkban hol lehet aklimatizált frizkosokat beszerezni.

Lapusnyak.

Cs. L. L.

324. kérdés. Tyukjaink és ezek oljai (kamrák), csibéink és ezek hálóhelyisége (deszka bódé) teljesen el vannak lepve paklincsal, úgy hogy a tyukból és csirkéből is hullott már el e miatt. Az állatok be lettek kenve sós zsirral, a bódé pedig kénnel füstöltetett,

sem az állatnál, sem a bódénál nem használt az eljárásom. Kérdem, micsoda eljárás volna azon féreg kipusztítására mind az állatoknál, mind az ólakból.

Gáther.

Sz. S.

425. kérdés. Folyó év november havában nagyobb számú 1-2 éves pinzgau és berni származású üszök akarok beszerezni. Mivel ezeket kisebb gazdálkodóktól vásárolnám össze, igen valószínű, hogy ezen borjuk mindaddig vajmi kevés abraktakarmányban részesültek.

Ezen hátrány némi pótlásaként, a téli hónapok alatt az üszöket igen jól akarnám tartani, hogy a jövő évi legeltetési szezonba minél fejlettebben lépjenek.

Rendelkezésemre álló takarmányművek s azoknak itteni piaci értéke mm.-ként a következők:

Jó minőségű réti széna a 1 frt 20 kr.; zab a 4 frt; árpa a 3 frt 80 kr.; buzakorpa (most még 4 frton felül, de valószínű, hogy le fog erősen szállni az ára); tengeri a 4 forint 50 kr.; takarmányrépa a 0.50 kr.; továbbá só, szalma és polyva, mely utóbbi kettő érték-számításba nem jó.

Mily mennyiségben, mily arányban és melyeket a felsorolt takarmányművekből adjak 1000 kg. élősúly után, hogy célomat minél jobban érjem el.

Megjegyzem, hogy első sorban az üszök fejlesztése s csak másod sorban jó a költség tekintetbe.

Lugos.

M. S.

### Felelet.

**Beteg szőlőhajtások.** (II. felelet a 277. sz. kérdésre.) Amint a feleletből olvassom, antrakozisról van szó:

A napokban egy tekintélyes szőlőtermelőt hallottam, hogy Franciaországban e betegség fellépésekor sikerrel védekeznek a porland cementtel porozás által, a már ömért kénporfujtatóval az összes hajtás, levelek, termés beporozandó.

A lemeteszt és elégetést a múlt évben a legnagyobb gonddal, de kevés sikerrel próbáltam. Kitűnően bevált azonban ez évben tavaszkor a metszés után azonnal alkalmazott 50% vasgálicz-oldattal bekenés (kénsav nélküli) legalább ezideig még nyoma sincs a betegségeknek.

Tóby József.

**Takarmányborsó.** (Felelet a 322. sz. kérdésre.) A beküldött növény nem vadon termő, hanem termelt, valószínűleg a zab vetőmaggal kerül a földbe. Botanikus neve: Pisum arvense, tavaszi takarmányborsó.

Thaisz Lajos.

**Friz-juhok beszerzése.** (Felelet a 323. sz. kérdésre.) A „Köztelek” 57-ik számában megjelent s a friz-juhokat ismertető közleményem behatása alatt egy a „Köztelek” szerkesztőségéhez, mint a kassai m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságához számos tudakozódás érkezett akklimatizált friz-juhok beszerzése tárgyában. Mindezen kérdések elintézésül tudatom az érdeklődőkkel, hogy tisztavérű friz-juhokat tudtommal csak a kassai m. kir. gazdasági tanintézet tenyészt, a honnat igen sokan szereztek be ugyan tenyészanyagot, de mindannyian keresztezési célokból. Ha mégis tenyésztené valaki az országban tisztavérű friz-juhokat ez uton kérem fel, legyen szives azt tudomásomra hozni. Nevezett intézet eladható tenyészanyagát már eladta, eladásra tehát csak a jövő évi bárányok fognak kerülni. Miután ilyen módon sokáig kellene várni használható tenyészanyagra, ajánlanám az importot. A jövő tavaszal a gazdasági tanintézet amugy is importál kosokat, felkérem tehát mindazokat, kik szükségletüket import utján kívánják fedezni, lépjenek velem direkte összekötetésbe s én az importot szivesen fogom közvetíteni.

Kassa.

Kovácsy Béla.

**A paklines.** (Felelet a 324. kérdésre.) helyesebben *tyukkullancs*, *óvantag* (nemely

vidéken *tyukpoloskának*, máshol meg *zsindeletűnek* is hívják), sajnos, hovatovább mindjobban kezd nálunk is elszaporodni s a tyuk-ólak, tyukházak és tyukketreceket ellepni.

**Védekezni ellene könnyebb**, mintha már befészkelte magát, *azt kiirtani*. Miután önnél már megvan a baj, tehát első sorban a kiirtási módot mondom el, mert az jobban érdekli, mint a védekező mód, melyet azonban ez alkalommal szintén elmondok azok kedvéért, akik nem ismerik az *óvantagot*, de nem is óhajtják azt látni.

Az *óvantag* teste mint a kullancs, egy darabból áll és nyolcz lába van, színes, mikor koplalt — egy, sőt ki évig is képes koplalni, — fehéres, ha azonban a baromfi vérvével teleiszvta magát, akkor a teste megpohosodik, pirosbarna színt ölt s akkora lesz, mint az ember kisujján a köröm.

Az *óvantag* éjjeli állat, vagyis éjjel mozog, akkor támadja meg az elült tyukokat. Estétől reggelig annyi véruket elszívja, hogy a tyukok másnapra lábra állani alig képesek, ha tehát több ideig maradnak óvantaos ólakban, biztosan elpusztulnak.

Nappal az óvantag rendszeren buvóhelyet keres az üllőrudak hézagaiban, a gerendák hasadékaiban, ha az ól talaja száraz, repedezett, ezen repedésekbe rakja petéit, melyekből, ha kikeltek az álcák, azok is bántják a baromfit és arról táplálkoznak, amikor vér-szívás és viszketést okozó csipésükkel tönkreteszik a tyukokat.

Az óvantag tehát veszélyes ellensége a baromfinak, miért is minden uton-módon pusztítanunk kell azt.

**Kiirtani az óvantagot deszka-bódéból** másképp nem lehet, csakugy, ha azt elbontja és pedig telen, midőn hideg van és hó borítja a földet, hogy az elbontásnál széjjelhulladozó óvantagok elpusztulhassanak. A szétbontott ól fáját el kell égetni ott a helyszínen, azután az ól helyén a földet 2-3 ásonyomnyira aláásni. Azon helyre, hol az óvantaos ól állt, más ólat ne építsen, hanem tegye azt máshová.

A kinek oly ólja van, melyet tüzre tenni nem lehet, vagy nem akar, az esetben csak a tető fás részeit kell elégetni, mert a tető fás részei és a zsindelek között is lesznek óvantaosok, vagy ezek álcái, akkor, ha baromfit akar tenyészteni, bizony másképp nem menekül, minthogy leszedi a tetőt, ezt tüzelőnek használja, a falakról a vakolatot leveri, ajtót, ablakot eltávolít, a talajt két ásonyomnyira kiveszi. Ha ki lett volna téglázva az ól, a téglákat máglyára rakva körülüzteli azokat, azután új tetőt készítve, mennyezetet vakol, új ajtót, ablakot helyez, olyan üllőhelyeket készít, melyek rудjait könnyen ki lehet cserélni, a talaj tégláit cementbe rakja, vagy a talajt jól lesulykolt anyaggal készíti el.

A tyukokat az óvantaostól legkönnyebben úgy lehet tisztítani, hogy a tyukot spirituszban oldott *rozmarin*-olajjal bekenjük, illetve befecskendezzük s egy gyékényre állított borító alá helyezzük s jól tartjuk. Harmadnapra a bekenés után langyos szappanos vízzel meg kell a tyukot mosni s azután meleg szobában addig tartani, a míg meg nem szárad, ekkor újból megvizsgáljuk őket és ha tiszta, vagy meghízlatni és piacra vinni, vagy a többek közé az udvarra eresztani.

Védekezni ezen kellemetlen *vendég* ellen úgy lehet, hogy ha idegen helyről hozunk baromfit, előbb alaposan megvizsgáljuk s csak akkor bocsátjuk a többi közé, ha arról meggyőződünk, hogy benne *óvantag* nincs.

Hreblyay Emil.

**Tarka üszök első teleltetése.** (Felelet a 325. sz. kérdésre.) A növendékállatok táplálása főleg attól függ, hogy mennyire akarjuk fejlődésüket siettetni, illetőleg, hogy mennyire óhajtjuk hizékonyságukat előmozdítani. Ugyanis a hizékonyság viszonyban áll a test husos-voltával, husos testet pedig csak a növekedés

alkalmával fogatosított bő táplálás által lehet elérni. Ezért nem úgy neveljük föl azt a marhát, melynek későbbi rendeltetése a tejtermelés, mint azt, melyet hizalásra fogunk szánni. A tejtermelésre szánt állatot pl. elég intenzíve tápláljuk ugyan, de mégsem fejlesztjük tulgyorsan, mert különben a hizékonyság fejlődik ki a tejelőképesség rovására, ellenben a hustermelésre szánt marhát az első évben nagyon bőven kell táplálni, hogy minél husosabb testet nyerjen. Ezen okból a szakmunkák többnyire külön-külön tápanyagszabványokat ajánlanak a tejtermelés és a hustermelés céljából fölnevelendő növendékállatok számára, mint azt pl. a következő számok is bizonyítják, melyeket Kühn „Die zweckmässigste Ernährung des Rindviehcs” című munkájából vettem át. Ugyanis Kühn 1000 kg. élősúlyra ajánl (kg):

	fehérjét	zsirt	szénhydr.	táp-arányt
a tejtermelésnél:				
1/2 éves korban	2.5	1.5	11.0	1 : 5.8
3/4 " "	2.2	1.0	12.0	1 : 6.5
1 " "	1.8	0.6	12.0	1 : 7.5
a hustermelésnél:				
1/2 éves korban	3.5	2.0	12.0	1 : 4.8
3/4 " "	2.8	1.2	12.0	1 : 5.3
1 " "	2.4	0.8	12.0	1 : 5.8

E két szabvány között tehát főleg a fehérjemennyiségben mutatkozik nagy eltérés, amennyiben ugyanis a hustermelés céljából fölnevelendő állattal sokkal több fehérjét kell etetni, mert husos test csak bő fehérjeadagolás folytán fejlődhet ki, miután a hus (izomszövet) tulajdonképpen fehérjéből képződik.

Kérdőzőnek takarmányviszonyai nem olyan kedvezők, hogy növendék állatjait nagyon sok fehérjében részesíthetné, ha csak hüvelyes magvak és olajgyári hulladékok vásárlására nem határozza el magát, melyek fehérje-gazdagságuknál fogva egyaránt nagyon alkalmasak a növendékállatok táplálására, sőt a hustermelés végett fölnevelendő állatok táplálásánál ugyszólván nélkülözhetlenek. Ha a rendelkezésre álló takarmányokból 15 kg. répát, 15 kg. szénát, 3 kg. árpát, 3 kg. zabot és 3 kg. korpát szánunk 1000 kg. élősúlyra, akkor átlagos összetételű takarmányokat föltételezve 22.2 kg. szárazanyagot, 1.78 kg. fehérjét, 0.44 kg. zsirt és 12.07 kg. szénhydrátot kapnak az üszök. Ezenkívül természetesen még szalmát és polyvát is adunk nekik. E példa azonban csak tájékoztató akar lenni, mert az ottani viszonyoknak legjobban megfelelő takarmányösszeállítást csak akkor számíthatnánk ki, ha teljesen be lennénk a kérdéses takarmányviszonyokba avatva s nevezetesen ha tudnánk azt, hogy nem lehetne-e az üszök számára elég jutányosan olajpogácsát vásárolni.

Cselkó István.

### VEGYESEK.

**Ma számunk tartalma:**

	Oldal
Az OMGE. közleményei	1215
Egyről-másról	1215
Nyílt levél	1221
A folyók elártása és szállítása	1221
Tárca.	
Ahol a nimfávirág nyílik	1216
Állattenyésztés.	
A köztenyésztés bikái	1217
Takarmányozás.	
A melaszse mint tejtakarmány	1218
Gazdasági gépészet.	
Gazdasági táblás szeker	1219
Gazdasági vegytan.	
Denaturált só használata	1220
„Eszetreny”	1221
Vegyesek	1222
Kereskedelem, tőzsdé	1224
Szerkesztői üzenetek	1225

A magyar kir. földtani intézet muzeuma a közönségnek díjlatlanul nyitva áll minden vasárnap és csütörtökön, délelőtt 10-1-ig.

Más napokon, hétfő és péntek kivételével, délelőtt 10-1-ig, egy korona személyenkénti belépő díj lefizetése után tekinthető meg.

**A m. kir. mezőgazdasági muzeum gyűjteménye a VII. ker., Kerepesi út 72. szám alatti házban megtekinthető a hétfői és az ünnepeket követő napok kivételével:**

**naponként d. e. 9 órától d. n. 1 óráig.**  
**Hétfői és az ünnepeket követő napokon a muzeum zárva van.**

**A muzeum látogatása ingyenes.**

**A legközelebbi villamos-kocsimegállóhely a Kerepesi-úton: a városból jövet VII. ker., Alsó-erdősor utca sarkán, a városba menet VIII. ker., a Kenyérmező-utca sarkán van.**

**Halálozás.** Felső-szopori és kis-geresdi Talabér Kálmán zala-sárszegi földbirtokos, Zala vármegye törvényhatósági bizottsági tagja folyó hó 4-én meghalt Sárszegen.

**Új erdőültetések osztályba sorozása módosítása.** A pénzügyminiszter f. évi 59.436. szám alatt az új erdőültetések osztályba sorozásánál eddig követett eljárás módosítása tárgyában az összes m. kir. pénzügyigazgatóságokhoz körrendeletet intézett. E körrendelet hatályon kívül helyezi az 1885. évi XXII. t. cz. végrehajtása iránt 45.055. sz. a. kiadott utasítás azon rendelkezését, mely szerint új erdőültetés minőségi osztályba már az ideiglenes adómentességre vonatkozólag felvett adótárgy-változási jegyzéken hozandó javaslatba és elrendeli, hogy az 1875. évi VII. t. cz. 6. §-ának c) pontja értelmében ideiglenes adómentességre igényvel bírójú új erdőültetések osztályba sorozása jövőben az adómentesség lejártá után fogantatásúak. Az erre nézve követhető eljárás azonos az új szőlőültetések osztályozására vonatkozó rendelkezésekkel azon hozzáadással, hogy az új erdőültetések osztályba sorozás megejtéséhez az erdészeti szakértő is meghívandó.

**A lipómezei gazdasági egyesület az idei nyár folyamán mezőgazdasági gépversenyt szándékozott rendezni és felkérte a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségét, hogy e tervezett gépversenyt rendezésében és bírálatában részt vegyen. A „G. E. O. Sz.” azonban arról értesítette a lipómezei gazdasági egyesületet, hogy: ezen gépversenyeken részt nem vehet, egyrészt mivel a folyó évre szóló programja e tekintetben már ki van merítve, másrészt mert későn kezdeményezve e versenyek már sikert nem ígérhetnek annál kevésbé, minthogy a legnagyobb czégek az idén ugyanis a párisi kiállításon vannak elfoglalva. Ellenben kész volna egy gépbemutatót tőle telhetőleg előmozdítani és ezen részt is venni. A lipómezei gazdasági egyesület igazgatóválasztmányja múlt hó 10-én tartott rendkívüli ülésén foglalkozott ez ügygel. Mindezekelől konstatálta, hogy az egyesületet a késői kezdeményezés miatt mulasztás nem éri, mivel a versenyek rendezésére szükséges pénzügyi segítséget csak múlt hónapban kapta meg. Elfogadja az „G. E. O. Sz.” abbéli érvelését, mely miatt a versenyt az idén már nem igen lehet megtartani, de nem teszi magáévá azon nézetet, hogy csak gépbemutató rendeztessék, hanem elhatározza, hogy a tervezett gépversenyekeket egy évre elhalasztja, erről a földmivélségi minisztert értesíti, a**

„G. E. O. Sz.”-et pedig felkéri, hogy ezen versenyeknek a lipómezei gazdasági egyesülettel való együttes rendezését jövő évi munkaprogramjába vegye fel. A „G. E. O. Sz.” végrehajtó-bizottsága legközelebbi őszi ülésén foglalkozni fog a lipómezei gazdasági egyesület ezen kérelmével, melyet előreláthatólag kedvezően fog elintézni.

**Szeszgyári tanfolyam Nyitrán.** A Nyitra-megyei Gazdasági Egyesület által, a földmivélségi miniszterium anyagi támogatása mellett rendezendő mezőgazdasági szesztermelői tanfolyam Nyitrán a f. évi szeptember hó 27-től október hó 11-éig fog tartani. A tanfolyam előadója dr. Kosovány Tamás a magyar-óvári akadémia jeles tanára lesz. Előadást fog tartani azonkívül dr. Böszörményi Oszkár budapesti ügyvéd, a szesz megadóztatására vonatkozó törvények és szabályokról. Jelentkezni lehet a tanfolyamra a f. évi augusztus hó 30-ig a Nyitra-megyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál. A tanfolyam programja a jelentkezőknek azonnal megküldetik.

**Fogyasztási szövetkezetek Nyitra-megye-ben.** A Nyitra-megyei Gazdasági Egyesület által a vármegyében alakított fogyasztási szövetkezetek száma jelenleg 25. A tagok száma: 4000. A 30 koronás üzletrészek száma mintegy 7000. Ebből be van fizetve körülbelül 70000 korona összegű. A tagok részére eladott áru mintegy 400.000 korona összegű. A szövetkezetek nagy része 1-1<sup>2</sup> éve áll fenn s valamennyi a „Magyar Gazdaszövetség” „Hagyomány” fogyasztási és értékesítő szövetkezet kötelekébe tartozik. A szövetkezetek tagjai csekély kivétellel, mindannyian kisgazdák. Ez a tény a legjobb czáfolata azon rosszakaratu híresztelésnek, hogy a gazdasági egyesületek a kisgazdákért semmit sem tesznek, hanem csak az uradalmak érdekeit mozdítják elő. Mióta a fogyasztási szövetkezetek működnek, azóta a falusi szatócsok kevesebbet vétkeznek a realitás ellen.

**Nemzetközi kertészeti kiállítás Budapest.** Az országos magyar kertészeti egyesület már megállapította és szétküldte az 1901. évi május 1-15. napjain Budapestben rendezendő nemzetközi kertészeti kiállítás programját, melynek általános határozatai a következők: 1. A kiállítás Budapest a városligeti nagy iparcsernokban és az előtte fekvő korzón 1901. évi május hó 1-től 15-ig tartatik meg. 2. A nemzetközi kiállításban úgy a magyar korona országainak, mint a külföldnek minden kertésze, kertkedvelője és kertiparosa a saját maga által művelt növényekkel, kertészeti terményekkel és kertipari czikkokkal részt vehet. Iparczikkokat csakis gyárosok állíthatnak ki. 3. Bejelentések, kérdések, küldemények stb. a nemzetközi tavaszi kertészeti kiállítás címére Budapest, IV. ker., Koronaherczeg-utca 16. intézendők. **Bejelentési határidő:** az üvegházi növények 1901. márcz. hó 15-ig jelentendők be. Szabadföldi, valamint élő növények esetleges őszi ültetésre 1900. évi október hó 15-éig, tavaszi ültetésre pedig 1901. évi márczius 1-ig jelentendők be. Gyümölcsfák, lombos és diszfák, fenyőfák legkésőbb 1901. márczius 1-ig, ugyszintén a kerti iparczikkok is márczius 1-ig, hajtattott gyümölcs

és zöldség, valamint kertészeti munkák április 15-ig jelentendők be. Térdij. Térdiját csak a G. alatt felsorolt kertipari czikkok után fizetnek a kiállítók és pedig négyzetméterenként 2 koronát; a többi kiállítási tárgyak, mint a növények és kötszeti munkák térdíjmentesek. 6. A magyar királyi államvasutakon a kiállításra szánt tárgyak esetleg mérsékelt díjtételek szerint lesznek küldhetők, amiről a pótlóprogramban fogjuk a kiállítókat értesíteni. 7. A kiállításra szánt tárgyak beküldési határidejét a pótlóprogramban fogjuk közölni. 8. A kiállított tárgyak, növények stb. tiszteletdíjakkal, állami és egyesületi érmeikkel lesznek díjazva. Az egyes tiszteletdíjakat a versenypontokra nézve a pótlóprogramban fogjuk felsorolni. 9. Kiállítók nem lehetnek a bíráló-bizottság tagjai. 10. A kiállítás tartamára a kiállított növények gondozását különös kívánságra díjmentesen elvállalja az egyesület. 11. A kiállított tárgyak elszállítására vonatkozó határozatok a pótlóprogramban lesznek felsorolva.

**Kérődzőknek és sertéseknek Magyarországból és Horvát-Szlavonországból Ausztriába való bevitelére nézve érvényesített forgalmi korlátozások.** A cs. kir. osztrák belügyminiszter a m. kir. földmivélségi miniszter értesítése szerint *azonnal kezdődő érvényességgel* a következő intézkedéseket léptette életbe. I. A sertésvész uralgása miatt tilos a sertéseknek Ausztriába való bevitelére Bereg vármegyének Ausztriával határos szolvai járásából, Liptó vármegye lipó-szent-miklósi járásából, Sáros vármegye felső-tárcsai és makoviczai járásából, Kis-Szeben r. t. városból, Szepes vármegye késmárki, ó-lublói és szepesszombati járásából, ugy késmárk, Szepes-Béla, Leibitz és Poprád r. t. városokból, Trencsén vármegye trencsényi járásából, valamint Vas vármegye muraszombati járásából és Zala vármegye alsó-lendvai járásából, végül Zemplén vármegye homonnai és szinnai járásából. II. A sertésorbáncz uralgása miatt tilos a sertéseknek Ausztriába való bevitelére Nyitra vármegyének Ausztriával határos szeniczi és vágujhelyi járásából, Pozsony vármegye malaczfai járásából és Sáros vármegye felső-tárcsai járásából és Kis-Szeben r. t. városból. III. A sertésvésznek osztrák területre történt behurcolása miatt a következő magyarországi területekről tilos: Baranya vármegye baranyavári, pécsi, siklósi és szent-lőrinczi járásából, Bihar vármegye központi és mezőkeresztési járásából, Csongrád vármegye tiszán-inneni járásából, Fejér vármegye székes-fehérvári járásából, Heves vármegye egri, gyöngyösi és hevesi járásából, Eger és Gyöngyös r. t. városokból, Moson vármegyei nezsideri és rajkai járásából, Somogy vármegye barcsi, csurgói, kaposvári, marczalii, nagyatádi és szigetvári járásából és Kaposvár r. t. városból, Sopron vármegye kismartoni járásából és Kismarton r. t. városból, Szabolcs vármegye kisvárdai járásából, Tolna vármegye dombovári, simontornyai, tamási és völgysegi járásából, Torontál vármegye törökkanizsai járásából, Trencsén vármegye esaczai és kisuczajhelyi járásából, Vas vármegye

alás által  
ük föl azt  
eltetése a  
ra fogunk  
pl. elég  
m fejleszt-  
izékonyaság  
ellenben  
s évben  
gy minél  
ol a szak-  
anyagszab-  
a hus-  
dékállatok  
számok is  
kmässigste  
hunkájából  
élősulyra

dr. táp-  
arányt  
1 : 5-8  
1 : 6-5  
1 : 7-5  
1 : 4-8  
1 : 5-3  
1 : 5-8  
főleg a  
gy eltérés,  
czéljából  
hérijét kell  
eadagolás  
omszövet)

yai nem  
it nagyon  
hüvelyes  
ásárlására  
fehérje-  
on alkal-  
sót a  
tok táplá-  
Ha a  
15 kg.  
kg. zabot  
élősulyra,  
okat fölté-  
178 kg.  
szénhyd-  
észetesen  
nekik. E  
ar lenni,  
ban meg-  
or számít-  
kérdeses  
vezetesen  
az üszök  
át vásá-  
István.

Oldal  
1215  
1215  
1221  
1221  
1215  
1217  
1218  
1219  
1220  
1221  
1222  
1224  
1225

muzeuma a  
asárnap és

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése

# Mauthner Ödön

BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-u. 33.  
VI., Andrássy-út 23. sz.

**ajánl:**

legjutányosabb áron:

<p><b>valódi bajor tarló- répamagot biborherét szöszös bükkönyt</b></p>	<p><b>őszi bükkönyt őszi borsót káposztarepczét p o h á n k á t kölest stb.</b></p>
---	---

**vesz:**

<p>minták beküldése és az ár közlése mellett a legmagasabb napi áron mindenféle gazdasági magot, jelenleg főképen: <b>biborherét szöszös bükkönyt őszi bükkönyt</b></p>	<p><b>őszi borsót káposztarepczét tavaszi repczét kölest stb.</b></p>
---	---

felső-őri, kőszegi és vasvári járásából és Kőszeg r. t. városból, Zala vármegye csáktornyai, kanizsai, novai, pacsai, perlaki és zala-eger-szei járásából, Nagy-Kanizsa és Zala-Egerszeg r. t. városból, továbbá: Nagyvárad, Szeged és Székes Fejérvár önálló törvényhatósági joggal felruházott városok területéről.

**Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kiadásában Az Ujlaki Uradalom Üzleti berendezése a „Köztelek” szerkesztősége által kitüntetett pályamu. Két tábla hat ábrával. Irta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv, ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.**

**KERESKEDELEM, TŐZSDE.**

**Budapesti gabonátözsde.**

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, augusztus 4-én.

Az időjárás ezen a héten lényeges változást mutat fel. Gyakori esőzések, melyek az egész országra terjedtek ki, a hőmérséklet lényeges csökkenését vonták maguk után; a hét vége felé azonban ismét derült meleg időnk van. Az aratás majdnem egészen beveződött és cséplési munkák teljes folyamatban vannak, az eredményről azonban még ma sem lehet végsőleg képet alkotni. Több oldalról esalodásokról panaszoknak amennyiben a cséplési eredmény némely vidéken nem felel meg a tápiált reménynek, e mellett a buza minősége sem egészen kielégítő és tulnyomóan sárga. Aczélós piros buza csak kevés látható. A zab eredménye sem elégíti ki. A külföldi hírek szintén kevésbé biztatók, habár épen nem rosszak. Németországból az utóbbi időben panaszok érkeztek, a Balkán-államok aratási eredménye normális. Dél-Oroszországban az eredmény jó, csak Franciaországban a gabonák minőségével melegegelen, amit azonban a még meglevő régi készletek ellensúlyoznak. Amerikában a tavaszi buza tetemesebb visszaesést mutat fel.

A külföldi piacok üzletmenete az eddigi nyugodt hangulatban maradt meg. A spekuláció állandóan tartózkodó és a fogyasztás is csak a legszükségesebb beszerzéseket eszközölte. Amerikában az árak alakulása ugyan gyakrabbi változásoknak volt kitéve, tulnyomóan azonban lefelé irányuló törekvést mutatott, miután az elszállítási kereslet csekély és a látható készletek a „Bradstreet’s” becslése szerint 1,005,000 buszra emelkedtek. Angliában a hangulat szintén nyugodt maradt, a tulajdonosok eladásra hajlandók, a kínált készletek azonban elég könnyen voltak elhelyezhetők és így az árakban változás nem állott be. Franciaországban csak csekély mérvű ingadozások voltak és a forgalom mérsékelt maradt. A német piacokon a fogyasztás némi vételkedvet tanúsított, mert a termék felől panaszok hallatszottak és így az irányzat szilárdabbra fordult.

Nálunk a forgalom némileg nagyobb terjedelmet öltött. Új áru nagyobb mérvben került a piacra, de mégsem oly arányban, mint ez más években közvetlen az aratás után lenni szokott. Buza és tengeri szilárd, míg a többi cikkek jól tartottak maradtak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza lanyha irányzatban indult. A malmok általában inkább tartózkodók voltak és az árúirtokosok mérsékelt engedelményeket voltak kénytelenek megadni. Később azonban jobb kereslet állott be, a hangulat ismét megszilárdul, amihez az emelkedett határidőpiac is hozzájárult és a múlt héthez viszonyítva az árak így 15 fillérrel emelkedtek. O buza elég bőven van kínálva és egyes malmoknál gyorsan volt elhelyezhető. Új áru, mely minőségben ugyan nehéz, de színre nagyobbára sárga, aránylag gyengén érkezett. Piros aczélós buzákra kivétel czélokra volnának ugyan vevők, ily minőségek azonban ritkák. Az összforgalmat 150,000 métermázsára, a behozatalt 71,000 métermázsára tesztük.

Rozs e hét folyamán élénk keresletnek örvendett és különösen kivétel czélokra volt teljes mult heti áron könnyen elhelyezhető. Budapesti paritásán 13-13.15 K-át, nyírvidéki állomásokon Debreczen-Nyiregyháza paritásán 12-12.10 K-át fizettek. A hét vége felé némileg esökkent a vételkedv, ma azonban ismét megélnkült s az üzlet szilárdan zárul. A helybeli fogyasztás tartózkodó maradt és csak mérsékelt bevásárlásokat eszközölt. O rozs csak elvitéve került a piacra.

Árpa (takarmány- és hántolási czélokra) gyengén van kínálva és hízalóknál szükséglet esetén 20 f. magasabb árakat ért el. Gyárosok különösebb érdeklődést nem mutatnak és 11.50 K-ig fizettek helyben, míg Kőbányán 12- K-ig volt elérhető készpénzfizetéssel. Szerb árúból körülbelül 15,000 mm. kelt el 11 K. áron 3 óra elszámolva helyben. Állomásokon átteendőleg árpa e héten már jobban volt kínálva és a forgalom is élénkebben alakult, annál is inkább, mert kivételre élénk kereslet mutatkozott. Az árak az összes származékokban emelkedő irányzatot követtek és felvidéki merkantilláruért 13.40-14.50, jobb áruért 15.50, finom urasági áruért 16.50 koronáig fizettek. Tiszavidéki áru 11.50-12.50, finomabb minőségűek 14 koronáig keltek el. A buda-pécsi vonalon 12.10-12.50, jobb áruért 13.50 koronáig fizettek.

Zab mérsékeltlen van kínálva, de a kereslet sem haladta túl a rendes mértéket. Az irányzat mindazonáltal szilárdan alakult, az árak is 10-20 fillérrel javultak és merkantilláruért 10.40-10.70, jobb áruért 11-11.20 koronát fizettek, míg finom áru, mely azonban hiányzik — ezen felül is ért el. Új árúból ugyan csak érkezett néhány kisebb tétel, mely 10.60-10.80 korona között talált elhelyezést helyben.

Tengeri kínálat híján csak mérsékeltlen volt forgalomban, az emelkedett határidő-árak behatása alatt azonban körülbelül 80 fillérrel emelkedett és ma 12.90 koronáig jegyzünk készpénzfizetéssel helyben.

**Olajmagvak:** Káposztarepce (hazai áru) csak gyengén volt forgalomban és budapesti paritásán 26.20 K. ért el. Román aprószemű árúban a kínálat ugyancsak gyengült, míg az árak alakulása emelkedő volt és 26.40 K-ig jegyzett. Káposztarepce augusztusra felmondási anyag híján szilárd és 27.10 K-ig kóttetett. Ma 27-10 K. zárul.

**Hüvelyesek:** Bab új áru továbbra érdeklődéssel találkozik, a kínálat azonban nagyon korlátozott. Néhány eladás mindazonáltal e héten is történt. Dunamenti áruért Baja, Mohács, 14-16, Zombor vidéki áruért 14.50, aprószemű babért Gyöngyös, Félegyháza 15.50-16, barnababért Kalocsán 13.40-16, Nagy-Károly 12.80 koronát jegyzünk.

**Napi jelentés a gabonáuz letről.**

**1900 augusztus 7**

A tegnapi 10 filléres emelkedés folytatásaként, a mai készáru piacokon kellemesebb hangulat mellett kb. 45000 m. buzát hoztak forgalomba. A malmok már mindinkább jobb vételkedvet tanúsítanak és így ma további 10 filléres emelkedést fizettek a tulajdonosoknak, mely által remélhetőleg emelkedik az áruhozatal, még primábu áruért már 16.34-16.40 K. is érhető el 3 óra.

A határidőpiacokon szintén hathatósabb emelkedés állott be rovekvő forgalom mellett, részben a külföldi emelkedésre, részben nagyobb fedezésekre. Az összes cikkek között a tengeri, az időközben beállott esőre inkább lanyha, míg zab 10.70-ig emelkedett.

**Az árjegyzés 100 kg.-ra vonatkozik:**

**Eladott:**

**Új-buza:**

Tiszavidéki:	100 mm. 81 kg K.	16.25	3 óra
	200 " 81 " "	15.99	" "
	100 " 81 " "	16 " "	" "
	350 " 77.5 " "	16 " "	" "
	300 " 79 " "	16 " "	" "
	150 " 78 " "	16 " "	" "
	100 " 76 " "	16 " "	" "
	700 " 80 " "	16.15	" "
	700 " 79 " "	16.15	" "
	600 " 78 " "	16.15	" "
	100 " 80 " "	16 " "	" "
	150 " 79.5 " "	16.20	" "
	200 " 78.5 " "	16 " "	" "
	100 " 79.5 " "	16 " "	" "
	500 " 79 " "	16 " "	" "
	200 " 79.5 " "	16 " "	" "
	700 " 79 " "	16.20	" "
	200 mm. 79 kg K.	15.90	" "
	1500 m.m. 79 " "	16.20	3 óra
	100 " 79 " "	16.20	" "
	200 " 79.5 " "	16.20	" "
	500 " 79 " "	16.20	" "
	100 " 79 " "	16.20	" "
	140 " 79 " "	16.20	" "
	400 " 79 " "	16.10	" "
	200 " 79 " "	15.80	" "
	150 " 79 " "	15.90	" "
	300 " 78.5 " "	15.16	" "
	700 " 78.5 " "	16 " "	" "
	100 " 78.5 " "	15.80	" "
	500 " 78.5 " "	15.80	" "
	100 " 78.5 " "	15.60	" "
	200 " 78 " "	15.90	" "
	300 " 78 " "	15.80	" "
	100 " 78 " "	15.70	" "
	100 " 78 " "	15.80	" "
	200 " 78 " "	15.80	" "
	500 " 78 " "	15.70	" "
	400 " 77 " "	15.65	" "
	200 mm. 77 K.	15.60	3 óra
	100 " 75 " "	15 " "	" "

Fehérmegyevidéki:	400 " 79.5 " "	16.15	" "
	500 " 79 " "	16.15	" "
	1200 " 77.5 " "	15.90	" "
	700 " 77 " "	15.70	" "
	100 " 75.5 " "	15.70	" "
	200 " 76 " "	14.50	" "
	350 " 73.5 " "	14.50	" "
Pestmegyevidéki:	100 mm. 81 kg K.	16.10	3 óra
	200 " 80 " "	16.10	" "
	550 " 79 " "	16.60	" "
	300 " 79 " "	16.60	" "
	100 mm. 78.5 kg K.	15.60	3 óra
	100 " 78 " "	15.60	" "
	100 mm. 77 " "	15.60	3 óra
	200 " 77 " "	15.20	" "
	100 " 77 " "	15.40	" "
	200 " 76.5 " "	15.40	" "
	750 " 75 " "	15 " "	" "
Tolnai:	1800 " 80 " "	16. " "	" "
O-buza:			
Tiszavidéki:	100 mtm. 81 kg K.	16.10	3 óra
	300 " 79.5 " "	16.20	" "
	700 " 79 " "	16.20	" "
	500 " 78 " "	16.20	" "
	1500 mm. 79 kg K.	16.20	" "
Makói:	1100 " 77.5 " "	16.10	" "
Fehérmegyevidéki:	500 " 77 " "	15.40	" "
	2200 " 74 " "	15 " "	" "
Szegedi:	3600 mm. 79 " "	16.15	3 óra
H.-m.-vásárhelyi:	4700 " 77.5 " "	16.05	" "
Pestvidéki:	430 " 78.5 " "	15.75	" "
	100 " 76 " "	15.4	" "
	600 " 72.5 " "	14.80	" "
Raktárból:	3.00 " 74.5 " "	14.90	" "
	2000 " 72.5 " "	15 " "	" "
	2000 " 72.5 " "	14.95	" "
	4000 " 76.5 " "	15.35	" "
Bánsági:	4000 " 75.5 " "	15 " "	" "

Tengeriben gyenge a forgalom, helyben és állomásokon a tulajdonosok csak magas árakat igényelnek, melyek egyesektől meg is fizetettek. Helyben 12.60-12.70 K.

Árpaiban változatlan irányzat mellett gyengébb a forgalom s minőség szerint 12.50-15 K. fizetnek, míg takarmányczélokra 11-12 ".

Rozsban kevés üzlet kóttetett 20 fillérrel magasabb árakon s helyben illetve itteni paritással 13.20-13.40 érhető el minőség szerint. Zab szilárd és élénken keresett s ab itt vagonba rakva 10.70-11.50 K. jegyzünk.

**Határidők egy órai zárlat**

Buza októberre	1900.	15.66-70
" áprilisra	1901.	16.30-32
Tengeri aug.-ra	1900.	10.56-60
" májusra	1901.	9.80-82
Zab októberre	1900.	10.68-70
Rozs októberre	"	14.06-08

**Szeszüzlet.**

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári képviselő tudósítása.)

A hét elején a szeszüzletben az irányzat változatlan élénk volt és a szeszárak ugy azonnali, valamint későbbi szállításra változatlanul szilárdan a mult heti zárlatjegyzés szerint záródnak. Elkeit finomított szesz nagyban adóva 116.50-117.50 K., adózatlanul 46.50-47.50 K. Elesztőszesz jó kereslet és fedezési vásárlások folytán adóva 117-118 K., adózatlanul 47-48 K. kelt nagyban. Az adózott nyersszesz és denaturált szesz ára változatlan.

Vidéki finomítottgyárak részéről finomított szesz adóva 115-115.50 K., adózatlanul 45 K. kelt el ab ottani állomás.

Mezőgazdasági szeszgyárak kontingens nyersszesz kisebb tételekben ajánlottak és néhány tétel 4 K. el is kelt azonnali szállításra.

A kontingens nyersszesz ár. Budapestben 40.50-41- korona.

Bécs jegyzés 44.40-44.60 korona, kontingens nyersszesz.

Frdgái jegyzés 113.75-114.50 korona adózott és 40.75-41.50 korona adózatlan szeszért.

Irisztói jegyzés 19.50- korona kivitel szeszért 90% hektoliterje.

Közele néhany tétel finomított szeszt vásároltak, mely Dél-Törökország felé lett szállítva.

Vidéki szeszgyárak változatlanul szilárdan jegyeznek.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 116.50-117.50 korona, élesztőszesz 117-117.50 K., nyersszesz adóva 114.50-115.50 korona, nyersszesz adózatlan (exkontingens) - korona, denaturált szesz 38.50-37- korona. Kontingens nyersszesz - korona.

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett érvényesülnek.

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áráról.

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetségét füzeti jelentése. 1900. aug. 4.

A hét második felében üzletmenetünk nagyon kedvező volt. Hozatalaink úgy mennyiségileg mint minőségileg a keresletet teljesen fedezték. Ujdonságképpen vadból fogoly és fűj került a piacra.

Eladásaink: Tojás szilárd irányzat mellett elkelt prima alföldi 54, erdélyi 52-53 koronával ládánként. Vajban a hozatalok nagyobbodtak, mindazáltal az árak tartották: prima teavaj 2:00-2:10, II. 1:80-1:90 korona. Turó élénk kereslet mellett 24-26 korona 100 kg-ért. Az élőbaromfi piac változatlan. Rántani való csirke 1:30-1:40, sütni való 1:80-2:10, liba sovány 4-4:20 kor. páronként.

Vadból 5z 1:60-1:70 K., szarvas 80 fillérrel kelt el nagyban kgrként. Fogoly és fűjből nagy tételek érkeztek, melyeket és pedig az előbbi 2:60-3, utóbbit 40-50 fillérrel értékesítettünk páronként.

A gyümölcs piac nagyon élénk lefolyású volt. Vagontételeink voltak ősi barackból, melyeket 60-70 koronával helyeztünk el métermázsárként. Sárga barack már kevés érkezik, kilója minőség szerint 60-80 fill. Befőzni való ringló 30-36 fill. Apró körte 30-40, édes nyári alma 16-20 fillér kilója. Turkesztán dinnye 50-60 fillér kilója. Közönséges sárga 25-30 korona száza. Görögdinnye I. 30-40 fillér kilója. Szőlő rák 40, közép 20 fillér darabja.

Hivatalos árjegyzés

Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban eladott élelmiszerekről. Budapest, 1900. aug. 6-ról.

Hus és hastermek. Marhahus I q. hátulja I. rendű 106-116, II. r. 102-106, III. r. 96-102, eleje I. r. 94-100, II. r. 90-94, III. r. 88-90, borjúhús I q. hátulja I. r. 108-112, II. r. 106-108, eleje I. r. 100-106, II. r. 90-100, bányai I darab hátulja, eleje, birkahus I q. hátulja I. r. 80-100, II. r. 76-80, eleje I. r. 76-80, II. r. 72-76, sertésbors I q. szalonnával budapesti 100-104, vidéki, szalonna nélkül budapesti 92-100, vidéki, sertésbors pórköltnek való, kocsonyának való, füstölt budapesti I. r., vidéki II. r. I q. 120-130, malacz élő, szopós I. r. 1 drb 6:00-8:00, tisztított I. r. I kg. 1:60-1:80, sonka I kg. nyers, bef. hentesárú 0:90-1:20, füstölt bef. csonttal 1:04-1:50, csont nélkül 1:20-1:70, sonka füstölt prágai, csonttal 2:08-2:10, csont nélkül 0.-, kolbász I kg. nyers 1:00-1:20, füstölt I. r. 1:40-1:60, szalonna I q., sózott 104-108, füstölt 108-112, sertészsír I q. hordóval 112-114, hordó nélkül budapesti I. r. 108-110, szalámi I kg. belföldi 260-320, prágai korona.

Baromfi. a) Élő: (1 pár) csirke rántani való 1:00-1:40, tyúk belföldi I. r. 2:40-2:60, kappan hizott I. r. 0:00-0:00, sovány 2:40-2:60, ruca hizott I. r. 4:20-4:80, sovány belföldi 1:80-2:60, liba fiatal ujdonság, lud hizott I. r. 9:00-12:00, sovány belföldi 3:40-5.-, pulyka hizott I. r. 0.-, sovány belföldi 5:60-6.-, korona. b) Tisztított: csirke I. r. I drb 1:00-1:60, tyúk I. r. I drb 1:40-1:50, kappan hizott I kg. 1 drb 0:00-0:00, ruca hizott I drb 1:60-2:60, I kg. 1:10-1:16, lud hizott I kg. 1:14-1:20, I drb 3:60-5:50, magló I kg. I drb, pulyka hizott I kg. 0:00-0:00, I drb, magló I kg. I drb, ludmáj I kg. 2:00-2:60, nagy I drb 0:70-1:40, ludzsír I kg. 1:20-1:60 korona.

Hal. Élő: (1 kg.) harcsa 1:40-2:10, csuka 0:00-0:00, ponty dunai nagy 1:40-2:10, márna 1:20-1:40, süllő balatoni, czompó 1:30-1:60, pisztráng nagy, kecske 2:00-3:20, angolna, apró kevert 0:50-0:60. Lazac rajnai I kg. korona.

Tej és tejtermékek. Tej teljes 1 liter 0:18-0:20 lefölözött 0:12-0:12, tejföl 0:56-0:60, teavaj I kg. 1:60-2:10, főző darabos 1:00-1:70, szedett, olvasztott, margarin I. rendű, II. r., tehénturó I. r. 0:20-0:36, juhturó 0:90-1:00, liptói 0:80-1:28, juhsajt 90-1:00, ementáli belföldi 1:60-1:80, grói belföldi 1:00-1:30 korona.

Liszt és kenyéremlék. Kenyérliszt I q., kenyér monori, fehér hosszú I kg. 0:27-0:27, barna 0:22-0:22, rozs 0:22-0:23 korona.

Száraz fűzelék. Lencse belföldi I q. 0:00-0:00, külföldi 34:00-56:00, borsó hazai héjas 20:00-24:00, koptatott 26:00-30:00, külföldi héjas 20:00-22:00, bab fehér apró 12:00-18:00, nagy 14:00-20:00, színes 12:00-20:00 korona.

Tojás. Friss teatojás 100 drb 4:60-4:80, alföldi (1440 drb) 54.-, erdélyi (1440 drb) 52.-, 54.-, szerb (1440 drb) -, apró (1880 drb) -, meszes tojás korona.

Zöldség. Sárgarépa 100 kőt. 0:00-0:00, I. r. I q. 0:00-0:00, petrezselyem ujd. 100 kőt. 0:00-0:00, I. r. I q. 0:00-0:00, zeller I. r. 100 drb 1:00-1:20, karalábé I. r. 100 drb 1.-, 2.-, vöröshagyma ujd. belföldi 100 kőt., érett makói I q. 8:00-12:00, fokhagyma I. r. I q. 15.-, 24.-, cseklia I. r. 100 drb 1:20-1:40, II. r. 1.-, 1:20, fejeskáposzta I. r. 100 drb 8:00-12:00, kelkáposzta I. r. 100 drb 1:60-2:40, vöröskáposzta I. r. 100 drb 0:00-0:00, fejes saláta I. r. 100 drb 2.-, 3.-, kötött saláta 100 drb 0.-, 0.-, burgonya I vagon sárga 0:00-0:00, fehér 0:00-0:00.

0:00-0:00, rózsá 1 q. 4.-, 4:40, fekete retek kicsiny 100 drb 1:00-1:20, ugoroka 100 drb savanyítani való 0:50-0:80, savanyított 1:20-1:40, nagy salátának 0:50-1:40, paradicsom érett I q. 6:00-10:00, belföldi 0.-, 0.-, zöld paprika 100 drb 0:20-1.-, tök főzni való 100 drb 4.-, 8.-, zöldborsó hüvelyes I q. 12:00-14:00, kifejtett 22:00-25:00, zöldbab hüvelyes I q. 8.-, 16.-, kifejtett -, karfiol 100 drb 14:00-18:00, torma belföldi nagy édes I q. 24:00-34:00, spárga I kg. 0.-, 0.-, korona.

Gyümölcs. Alma, nyári édes I q. 16.-, 24.-, rétesbe való 16:00-30:00, vajkörte nagy I. r. I q. 30.-, 40.-, közönséges kevert körte I q. 16:00-24:00, szilva magvával nagy I. r. I q. -, nem magvával vörös I q. 16.-, 20.-, ringló nemes I. r. I q. -, barack kajszin I q. 30.-, 50.-, ősz I q. -, magvával I q. 36.-, 60.-, nem magvával I q. 50.-, 70.-, szőlő fehér mézes csemege I q. 00:00-00:00, közönséges kevert I. r. I q. -, meggy nagyzemű kem. I q. -, 00.-, 00.-, apró szemű I q. -, 00.-, 00.-, eper (szamóca) I kg. -, málna I kg. 0:40-0:60, szeder 1 liter 0:20-0:36, görög dinnye nagy I. r. 10 drb 6.-, 16.-, kicsiny 100 drb 20.-, 50.-, sárga dinnye nemes I. r. 100 drb 30.-, 60.-, II. r. 100 darab 20.-, 30.-, dió nagy papírhéjú I q. 00:00-00:00, apró kemény b. I. r. I q. 00:00-00:00, mogyoró nagy olasz I q. -, 00.-, 00.-, gesztenye olasz nagy I q. 0.-, 0.-, belföldi I q. -, narancs messzinai 100 darab 5:00-8:00, pugliai 100 drb 0:00-0:00, mandarin 100 drb 0:00-0:00, citrom I. r. 100 drb 2:40-4.-, füge hordós I q. 32:00-36:00, koszoru I q. 42:00-46:00, datolya sajtolt I. r. I q. 80:00-84:00, mazsolaszőlő (fehér) I q. 70:00-120:00, szőlő passatutti I q. -, I q. -, szerb szőlő I q. -, korona.

Fűszer, ital. Paprika I. r. I q. 160:00-200:00, II. r. I q. 140:00-160:00, mák I q. 30:00-60:00, méz csurgatott I q. 80:00-104:00, lépes I q. -, köménymag I q. -, boróká I kg. -, házi szappan szín I. r. I q. 56:00-60:00, közönséges II. r. 48:00-52:00, bor fehér asztali palackokban I hl. -, vörös bor I hl. -, házi pálinka palackokban I hl. -, korona.

Budapesti tikarmányvásár. (IX. kerület Mester-térsz. 1900. aug. 7. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére). Felhozott a következők közül 98 szekér réti szén, 45 szekér muhar, 30 szekér zsuzszalma, 7 szekér alomszalma, 0 szekér tamaranysszalma, 0 szekér tengeriszár, 18 szekér egyéb akarmány (zabosbikkony, stb.) 200 szék szecska. A forgalom közepes. Ár a fil-ben q-ként a következők: réti szén 340-560, muhar 400-520, zsuzszalma 260-300, alomszalma 200-240, egyéb akarmány -, lóherze -, takarmány-szalma -, 100 kéve tengerisz., luozerna 480-480, sarju -, szalmaszecske 320-360, szén -, uj -, zabosbikkony 420-500. Összes csúszám 200, súly 230 000 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szarómarhavásár. 1900. aug. hó 3-án. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóságának jelentése.

Felhajtatott: belföldi 741 db, eladatott 741 db, galicziai - drb, eladatott - drb, tiroli - drb, eladatott - drb, növendék élő borjú 43 db, eladatott 43 db, élő bárány - db, eladatott - drb; belföldi - drb, eladatott - drb, galicziai - drb, eladatott - drb, tiroli - drb, eladatott - drb, bécsi élött - drb, eladatott - drb, növendék borjú - drb, eladatott - drb, élött bárány - drb, eladatott - drb, élő kecske - drb, eladatott - drb.

Borjuvásár élénk volt.

Árak a következők: Élő borjú: belföldi - koronáig, kivételesen - koronáig dbonkint, 68-88- koronáig, kivételesen 92 - koronáig sulyra, galicziai -, kiv. - koronáig drbonkint, kor.-ig, kiv. - koronáig sulyra, tiroli - koronáig kiv. - koronáig drbonkint, koronáig kiv. - koronáig sulyra, növendék borjú -, koronáig, kiv. - koronáig drkint, 48-52 koronáig, kiv. - koronáig sulyra, élött borjú: belföldi - koronáig, kiv. - koronáig sulyra, galicziai - koronáig, kiv. - koronáig sulyra, tiroli - koronáig, kiv. - koronáig drbonkint, bécsi - koronáig, kiv. - koronáig sulyra, növendék - koronáig, kiv. - koronáig drbonkint, élő bárány - koronáig páronkint, élött bárány - koronáig párja.

Budapesti juhvásár. 1900. augusztus hó 6-án. (A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére).

Felhajtatott: Belföldi hizalt ürű 783 darab, eladatott 783 drb, feljavított juhok 316 drb, eladatott 316 drb, kisorolt korok 213 drb, eladatott 213 darab, kiverő juh 6 drb, eladatott 6 drb, bárány - drb eladatott - db, kecske -, eladatott - db, boszniai -, eladatott - db, szerbiai 567, eladatott 567 db, angol keresztelés -, eladatott - db, romániai -, durvaszőrű - db.

Birkavásár meglehetősen élénk volt.

Árak a következők: Belföldi hizalt ürű -44.- K. páronkint, -48 (-) K.-ig 100 kiló élő súly szerint, feljavított juhok - K. páronkint, 42-47 K.-ig 100 kiló élő súly szerint, kisorolt kosok 30-31 K.-ig páronkint, - K.-ig 100 kiló élő súly szerint, kiverő juhok 22-28 K.-ig páronkint, 36-40 K.-ig 100 kl. élős. sz., bárány - K. páronkint, kecske - K. anyajuhok 36-44- K. páronkint, 42-46 K.-ig 100 kiló élő súly szerint, szerbiai 23-29 K. páronkint, - K.-ig élő súly szerint, angol keresztelés - K. páronkint, romániai - K. páronkint.

Bécsi vágómarhavásár. 1900. aug. hó 6-án. (Vass Jenő tudósítása a „Köztelek” részére).

Összes felhajtás 5221 db. Ebből magyar 4022 db, galicziai 230 darab, bukovinai 117, német 352 db, hizott 3794 db, legelő 1427 db, fiatal - db, ökor 3701 db, bika 742 db, tehén 435 db, bivaly 254 db.

Az üzlet élénk volt.

Árak: prima magyar 70-75- (76-), szekunda 64-69, tertia 56-63. Galicziai prima 72-78- (-), szekunda 66-71, tertia 60-65. Német prima 75-80- (83-), szekunda 68-74, tertia 62-67. Legelőmarha: szerb és magyar 52-60-, rosszabb minőségű 52-60-. Bika és tehén 46-70 (72-) és bivaly 40-50-. Az összes eladások, élő súlyban, kilogrammonként, fillérekben.

Bécsi sertésvásár. 1900. aug. 7-én. (Schleiffelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére).

Felhajtás: 3453 lengyel, 5986 magyar, összesen 9439 drb.

A vásár élénk volt.

Árak kilónként élő súlyban fogyasztási adó nélkül: prima 85-87 fillér, kivételesen 88 fillér, közepes 70-84 fillér, könnyű - fillér, súlós 68-88 fillér.

Bécsi szarómarhavásár. 1900. aug. 2-án. Felhozott: 2819 borjú, 1404 élő sertés, 847 kizsigerelt sertés, 200 kizsigerelt juh, 141 bárány.

Borjúk és élött sertések élénk kereslet mellett 4, illetve 4-6 fillérrel magasabb árakon kelttek.

Árak kilogrammonként: kizsigerelt borjú 80-104, prima 106-116, primissima -120 (-), élő borjú 70-82, prima 84-94 (-), primissima 96-104 (-), fiatal sertés 64-84, kizsigerelt sertés, nehéz 90-100, hízó sertés, súlós 96-108 (-), kizsigerelt juh 76-88 pr. kiló fillérekben, bárány páronkint 10-24 (-) korona.

Bécsi juhvásár. 1900. aug. hó 2-án. Felhajtás 2859 db juh.

Az üzlet lanyha volt.

Árak: juh 50-54 kiv. 56 per kiló fillérekben, raczka 44-50- per kiló.

Szerkesztői üzenetek.

Rigyáz. Névtelen leveleket figyelembe nem vehetünk.

Leghatásosabb speciális szőlőtrágyának bizonyult a szárított kőbányai sertés-trágya.

mely teljesen légszáraz, büzmentes, kézzel szórható, 50 kg-os zsákokban szállítatik. Az állami szőlészeti telepeken, a legelőkelőbb szőlőgazdaságokban sikeresen bevezetett.

Kimerítő prospektus ingyen és bérmentve. Budapest-kőbányai trágyaszárító-gyár Bosányi Endre és társa. 5118 Budapest, V. ker.

## Éladó ökörtinó.

Méltóságos báró *Bornemisza Elemér ur gerend-kereszturi gazdaságában eladó*

**45 drb 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub> éves, 55 drb 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub> éves elsőrendű erdélyi ökörtinó.**

Közelebbi felvilágosítással szívesen szolgál

**Neményi József intéző**

Hadrév, u. p. Gerend, Erdély.

1254

## Bérlet.

Gróf Zay Miklós ur topolováci gazdasága, Sziszek mellett, Zágrábmegyében, mely a vasúthoz közel, a Száva mentén fekszik s mely mintegy

**1500 hold szántóföld,**

**1000 „ rét és**

**8000 „ legelőből**

áll, f. é. október hó 1-től fogva bérbe adó.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

**Gr. Zay Miklós számtartói hivatala**

Zay-Ugróczon, Trencsénm.

1248

## KAINIT

nagyban és kicsinyben.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál (Budapest Köztelek).

Árak:

nagyban waggon-rakományként ab Leopoldshall-Stassfurt, ömlesztett állapotban 106 frt, zsákban szállítva 130 frt. A vasúti szállítási költség a különböző távolságu rendeltetési állomások szerint 130—140 frt között váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti raktárunkból egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.

A megrendeléssel egyidejűleg a kainit árát egyesületük pénztárához beküldeni kérjük, a szállítási költségek a küldemény átvételénél fizatandók

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Üzletvezetőség Szegeden.

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet szeged-rókus állomáson levő felvételi épület kibővítésére és átalakítására szükséges építési munkálatok végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Szegeden, a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségénél a pályafenntartási és építési osztályban és a szegedi osztálymérnökségénél (Oroszlán-utca 4. szám) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1900. évi augusztus hó 10-én déli 12 óráig kell benyújtani, alulírott üzletvezetőség általános osztályában.

Az ajánlatokat egykoronás az ajánlat mellékleteit ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat a szeged-rókus állomáson levő felvételi épület kibővítésére és átalakítására szükséges építési munkálatainak előállítására.”

Az ajánlat benyújtása előtt két nappal, vagyis 1900. év augusztus hó 9-én, déli 12 óráig 1000, azaz egyezer korona bánompénzt kell a magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami betétekre alkalmas értékpapírokban letenni.

A bánompénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem esatolandó. Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánompénzek térti vevénnyel adandók fel. Szegeden, 1900. július 6-án.

(Utány. nem díjazt.)

A magy. kir. államvasutak üzletvezetősége.

## Vetőbuza.

A számtalan hozzám érkezett megrendelések személyes elintézésére képtelen lévén, ez uton tudatom, hogy **vetőbuzáim** kizárólagos eladásával: „**Steiner Albert Sopron**”-i céget bízom meg, honnét kívánatra kalászsés és mag-minták is küldetnek.

=== Sárga szakálos és barna tar-buzáim ===

— úgy mint 8 év óta — az idén is teljesen **rozsdamenteseknek, a dülésnek és ködnek ellentállóképeseeknek** és igen **koránérőknek** bizonyultak és az ország minden részében az illető hazai fajtákat holdanként **400—500 kgm.** terméstiöbblettel felülmulták.

**100 kgr. la. vetőmag ára 24 korona** a vevő zsákjában ölmzárómmal ellátva **Berzence** állomásra szállítva.

1249

**Dr. Steiner Leó**

Pta.-Perdócz u. p. Somogy-Berzence.

Magyar királyi államvasutak.

Igazgatóság.

Hirdetmény.

Rajna—westfali—osztrák—magyar vasuti kötelek.

(Az V. pótlék életbeléptetése a II. rész I. füzethez.) (Közös füzet.)

A fenti kötelekben 1898. évi január hó 1-től érvényes II. füzethez f. é. július hó 1-én az V. pótlék lép életbe.

Ezen pótlék az egyéb különleges határozmányok megváltoztatását és kiegészítését, állomások felvételét a kilométermutatóba, valamint egyéb helyesbítéseket tartalmaz.

Ezen pótlék a részes vasutaknál 12 filléért megszerezhető.

Budapest, 1900. július 19-én.

A magy. kir. államvasutak, a részes vasutak nevében is.

AZ

ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET

felügyelete alatt álló

KÖNYVKIADÓ VÁLLALAT

kiadásában a következő

gazdasági könyvek jelentek meg:

	fűzve frt	kötve kr.
Cselkó és Kossutány <i>Takarmányozástan</i> ...	2.40	3.—
Cserhádi Sándor <i>Talajismeret</i> ...	1.60	—
Hilgard-Treitz <i>Szikes talajok</i> ...	— .80	1.—
Domokos K. <i>Gazdasági építészeti I-ső rész</i>	2.40	—
Száhlender Gyula <i>Gazdasági építészeti II-ik rész</i> ...	2.60	3.—
Szűts Mihály <i>Mezőgazdasági becsléstan</i> ...	2.60	3.—
Cserhádi Sándor <i>Okszerű talajmivelés</i> ...	2.60	3.—
Acsádi Jenő <i>Mezőgazdasági Ut-, Vasut- és Hidépitészeti</i> ...	2.60	3.—
Molnár István <i>Gazdasági gyümölcsstermelés</i>	2.—	2.40
Beiwinkler Vilmos <i>Fajbaromfi-tenyésztés</i> ...	5.—	6.—
Rázsó Imre <i>Cukorrépa-magtenyésztés</i> ...	1.—	—
Dr. Baross János <i>Idegenek-birtokbeszerzése</i>	3.—	—

Megrendelések az

Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület pénztári hivatalához

Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)

intézendők.

A műveket bérmentve küldjük; s minden megrendelés után 25% engedményt adunk.

# Szőlőtermésünket augusztus hónapban legjobban fenyegeti a lisztharmat (Oidium)

**Tessék tehát ellene védekezni!**

A lisztharmat **egyetlen feltétlenül biztos**, tartós hatásu, olcsó és a borra kártékony hatásküli ellenszere

☛ a dr. Aschenbrandt-féle **RÉZKÉNPOR.** ☛

Ezen por finoman a fürtökre fújtatva, nemcsak *mentesíti a szőlőt az oidium megtámadásától*, hanem *a már megtámadott bogyókat is* (a repedtek kivételével) *meggyógyítja, a baj tovább terjedését azonnal beszünteti és perzseléseket pedig mint a köszönséges kénpor nem okoz.*

A **rézkénpor** a mellett ugy a fürtök, mint *a vessző érését lényegesen előmozdítja*, s így az arra fordított költség még az esetben is megtérül, ha a lisztharmat a szőlőt amugy is elkerülte volna.

Ez ellen pedig egy szőlőtulajdonos sincs biztosítva, mert *nemcsak a homoki, de a hegyi szőlőkben is fellépett már országsszerte a lisztharmat.*

*Előssük meg a bajt, porossuk be haladéktalanul szőleinket!*

**A rézkénpor megrendelhető:**

a „BORÁSZATI LAPOK“ kiadóhivatalában BUDAPEST, (Üllői-út 25.)

valamint

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

és a vidéki megbizottaknál.

**A rézkénpor ára:**

5	kgos	zsákokban	à	kg.	56	fillér.
10	„	„	à	„	56	„
50	„	„	à	„	52	„

Kellő **készletről** gondoskodva van s így a por bármely mennyiségben **azonnal** szállítható.



Hirdetési ár 15 szög 60 fillér, ezen felül minden szög 4 fillér, kövér betűkkel minden szög 8 fillér beiktatásunként. Kishirdetéseket előre fizetendők.

# KIS HIRDETESEK

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdelményei vételnek fel a kedvezményes rovataiban és árban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levéلبهыeget vagy levelezőlapot küldenek.

## BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

**Paszta-Timári**  
gazdaságunkban egy értelmes paszta gazda nyér alkalmazást folyó év október 1-ére az állomást előbb is elfoglalhatja. Elsőnyben részvétel földműves iskolát végzett, pár évi gyakorlati bíró gazda. Bizonyítványok az állomást elvételére Grunfeld Ignác és Pál Velez, u. p. Moór Fejérmegye küldendő. 1239

## Nőtlen ispánt

keresek október elejére, ki a tejjgazdaság, valamint a mezőgazdaság minden ágában kellő jártassággal bír s azt bizonyítványokkal igazolja. Előnyben részesül a földműves iskolát végzett, bizonyítványokkal alábbi címre küldendő: N. Natácz Gyula, Nagy-Barcsa u. posta Csorna-Keresztúr Hunyadmegye. 1235

## Szecsiző

nős, keresztény, keresetkér, gazd. iskolát végzett elsőnyben részesül. Pályázók küldjék bizonyítványukat a tisztartóhoz Kükemező, Sárosmegye. 1233

## Gazdasági

gyakornoki állás. Gróf Károlyi Imre Mágocsi uradalmába azonnali belépés mellett egy évi időtartamra gazdasági gyakornoknak felvételt középiskolát végzett a gazdasági akadémiára készült két keresztény fiatal ember. Az illetők az uradalomnál fizetést nem kapnak, de a mosásom kívül — teljes ingyen ellátásban részesülnek. Folyamodványok az uradalmi igazgatóságig küldendők Csongrád Mágocsa. 1234

## Ispán

kerestetik 1400 holdas birtokra, melyen tulajdonos maga gazdálkodik. Földműves iskolát végzett, gyakorlati bíró, szerényebb igényű egyén, bizonyítványokkal alábbi címre ajánlatával forduljon a Földosztálynál gazdasághoz, u. p. Dömösdi (Pestmegye). 1238

## Nős kertész,

ki a konyha-, díszkertészet és méhészetben járatos, keresetkér; fizetés 300 korona, 27 hektoliter gabona és egyéb természetben járulékok. Folyamodványok bizonyítványokkal alábbi címre küldendők: Tiszta-Szent-Imre, Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye címzve küldendők. 1245

## Irnok

kerestetik, ki már némi gazdasági gyakorlattal bír. Fizetés évi 400 korona és élelmezés, lakás és világítás. Ajánlatokat Tarnai József intéző, Nagy-Szénás, fogad. 1244

## Botos ispán,

ki a magyar és német nyelvet szónok és írásban bírja s minden mezőgazdasági ágban járatos, felvételre kerestetik. Évi fizetése 300 korona készpénz, 800 liter buza, 1200 liter rozs, 400 liter árpa, 1200 m<sup>2</sup> konvencziós föld, 300 m<sup>2</sup> kert, 3 lit. tej naponta, szabad tűzés és világítás. Ajánlatok Salzberger József földművelő Bars Simonyi címen küldendők. 1230

## ÁLLÁST KERESŐK.

**Magtárosi**  
vagy gazdai állást keres földműves iskolát végzett nőtlen ifrú, kinek jó bizonyítványai vannak. Cím: Makár Pál Budapest, VIII., Baross-utca 45. ajtó 14. 1231

## Gazdatiszt,

kitűnő praxissal, 42 éves, román, kath., a gazdaság minden ágában, úgy a kül- mint a belgazdaságban, állattenyésztés, téhenészetben s b. teljesen járatos, kinek kitűnő bizonyítványai vannak s igen jó referenciák állanak rendelkezésére, október 1-re állást keres. Kauczióval is rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 1185

## Herezegi

uradalomban felmondatlan állásban levő segédtiszt, ki úgy a gazdaság vezetésében, mint a számvitelben teljesen járatos, oly állást keres, melyben megőszülhetne. Cím a kiadóhivatalban. 1216

## Gazdasági

tanítványt végzett fiatal ember oly uradalomban szeretne állást foglalni, ahol szorgalma és becsületes munkássága árán, állandó állásra számíthat. Szíves megkereséseket kér Kovács György Déla, Cák-tornya, Újvári-utca 35. sz. 1233

## Kezelőtiszt

Állást keres egy 23 évi praxissal bíró, 33 éves, nős gazda, ki nagyobb uradalomban 10 évig évekig mint önállóan rendelkező tiszt működött, az utóbbi 4 évben saját birtok bérletén 2400 hold területen gazdálkodott. A gazdaságnak összes ágában alapos szakismerettel bír, u. m. állattenyésztés, hizlalás, valamint összes mezőgazdasági művelés és kereskedelmi magvak termelésében, tejjgazdálkodás s földi munkálatokban. Cím a kiadóhivatalban. 1242

## Állást keres

azonnali belépésre egy igen szorgalmas, 33 éves, kezzei helyi gazdasági tanítványt végzett, az összes gazdasági ágak, valamint földművelésben is 10 éves jó gyakorlattal bíró gazdasági. Cím a kiadóhivatalban. 1236

## Gépező lakatos,

ki az elektrotechnikai tanfolyamot végezte, 16 éve egy uradalomba alkalmazásba van, több évi gyakorlati, az arató, fűkaszálló és többféle gazdasági gépek javításánál és átalakításánál, októberre vagy későbbi időre állást keres Nagy Sándor, Bpest, VII., Nefelejts-utca 23. 1270

## Önálló,

15 évi gyakorlati bíró, szorgalmas, 37 éves, izr. nős, urad. intéző okt. 1. vagy jan. 1-re jelenlegi 10 év óta betöltött állását változtatni óhajtja. A modern gazdálkodás minden ágában, úgy mint tenyésztés, hizlalás, szőlőművelés és telepítésben, cukorérett, dohány és burgonyatermesztésben teljesen szakavatott. Csakis oly állásra redeltél, hol önállóan működhetik, szőlőleppel egybekötött előnyben részesül. Esztendő parcellák kezelésére is hajlandó birtokot átvenni. Borvásárlások és eladásokat önállóan eszközölt, a gazd. üzleti részeiben és könyvvitelben kellő gyakorlata van. Elsőrendű referenciákkal rendelkezik. Szíves megkereséseket intézkedéssel küldje cím alatt a kiadóhivatalba kérek. Báj, u. p. Tokaj. 1236

## Egy régi,

tapasztalt javakörbeli gazda igen szerény alkalmazást keres. Állását azonnal elfoglalhatja, lakása Esztergomban. 1239

## Műkertész,

45 éves, nős, egy gyermeke van, jó parkíró, s ma a plasztikus szőlőkertész, üvegházi növényekben konyhakertészetben, üdészetben kitűnő kultivátor, fatenyésztést, kordon-fászkák okszerű kezelését kitűnően érti, beszélt németül, németül kitűnő bizonyítványokkal bír, október 1-jére, esetleg újévkor állást keres. Licsák István műkertész, Báj, u. p. Tokaj. 1235

## A békés-megyei

m. k. földműves iskolát szeptember végén több végzett tanuló hagyja el, kik elméletileg és tényleg gyakorlatilag képzetek, gazdasági altszti szolgálatra képesítve, s mint munkavezetők, felügyelők, magtárosok, majorgazdák úgy középmint nagy birtokokra ajánlatok. Szíves megkeresések a betöltendő munkák és évi javadalmazás megjelölésével iskola igazga órához kéretnek. Az igazgatóság csakis megfélelő, beváltásra biztos reményt nyújtó tanulókat helyez el. 1261

## ÁLLATOK.

# LÓ-ÁRVERÉS.

Méltóságos gróf Széchényi István uradalmában, lótenyésztés felhagyása miatt

- 4 drb öreg félvér kanca
- 1 " 3 1/2 éves " herélt
- 4 " 3 1/2 éves " kanca
- 4 " 2 1/2 éves " herélt
- 4 " 2 1/2 éves " kanca

ménesheli ló f. évi augusztus 12-én d. e. 10 órakor megtartandó önkéntes árverésen eladatni fog. Schilhan Gyula urad. ispán

Kálmáncsa, (Somogy) vasut állomás Darány. 1145

## Egy fehérmegeyi

uradalom elvált kitarására 150 drb 3 éves magyar tinót tavaszi szalmán és polyván előnyös feltételek mellett. Ugyanaz keres 500 darab fiatal, egészséges nagy ürüt, jó minőségű gyapjával, megvételre. Az ajánlatok a kiadóhivatalhoz intézendők. 1241

## Telelésre

elvállatunk birkát és guylát Marília, Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyében, Baik és Ehrenfeld. 1240

## Eredeti

# Rambouillet kosok

157 mindenkor nagyobb mennyiségben, dus választékban kaphatók gróf Herberstein Albert uradalmi igazgatóságánál

## Strilek,

## Morvaország.

## Pusza-Csösz

gazdaságunkban, vasutállomás Várpalota 50 drb kondorszerű magyar anyasertés eladó. Vészen átmentek. 1235

## Hágóképes

2 éves 1264

## simmentháli

# BIKA

kerestetik, ajánlatok vételár megjelöléssel címzendők:

Sváb Lajos, Nagy-Szénás.

## Eladó

yorkshirei tenyésztések. A kezeiméti földműves iskolánál, tiszta vérben tenyésztett, 6 hónapos yorkshirei tenyészkán és koca malacok, kilogrammonként 120 fillér árban eladók, levonás nélkül. 1237

## Eladó

huszonötgy darab egy éves, tizenhat drb két éves erdei magyar faj ökr-borja báro Kemény Domokos magyar-gyerménostori legelőjén. Állomás Balf-Hunyád. Értekezhetni Végő János gazdaságtisztel Mező Tódt, posta Mező Záh. 1239

## Több ezer holdas

gazdaság felosztása folyván, eladók ökrök, tinók, lovak, csikók, juhok, vombos anyasertések, Ártányok és malacok, továbbá mindenféle holt instrumentumok, szekerek, ekék, vetőgépek, hengerek, nagyobb mennyiségben. Megtekinthető a cserepesi gazdaságban utolsó posta Osege, Hajdu megye, vasutállomás Cserepes. 1237

## VEGYESEK.

## ELADUNK

és kölcsön adunk új és egyszer használt vizhatlan TAKARÓ

# PONYVÁKAT,

mindenfélé nagyságban, új és használt mindennemű

# ZSÁKOT

repceponyvakát a legújanyosabb árak, illetve kölcsönökkel melletti KOHN ES STEIN zsák és ponyva gyári raktár BUDAPEST, V. Béla-u. 5.

## Bíborheremag

10-12 g. eladó; mintát küld a jószágkezelőség, Belloza, per Csáktornya, Zalamegye. 1243

## Valamennyi gabonafajták eladásához

a legmagasabb vásári áron ajánkozik Gustav Brum WIEN 1383

Börse v. landw. Producten. Legjobb referenciák.

## Kitűnő minőségű

# Bíborhere-

# mag

jutányosan kapható

# HALDEK

magkereskedésben

Budapest, Károly-körút 9.

## Légyfogók!

A „Köztelek” f. hó 4-iki számában ismertett légyfogók kaphatók a feltaláló Vas Lajosnál, Budapest, X., Kápolna-utca 7.

A légyfogók két alakban készülnek. Az I. számú (palackszerű) légyfogó a legyek önbekötésére önzott sodronyözvet és bádogból teljesen felszerelve 3 K. 60 fl.

A II. számú (automatikus légyfogó) csapó-ajtóval teljesen felszerelve 6 k rona.

A légyfogók a m. kir. mezőgazdasági muzeumban (Kerepesi-ut) állandóan ki vannak állítva.

Megrendelések utánvétel eszközöltetnek. Csomagolás önköltségen. 7

## Tanulók

a jövő tanévre teljes ellátásra elfogad nyugalmazott gazdaságtiszt Budapest, Nagy-Templom-utca 18. I. 11.

## Alulírott

gazdaságban vetni való kalásznélküli ugynevezett kopaszbuza, mely úgy a megdültségek mint a rozsdának nagyon ellenálló és hectoliterje 80 kgr, métermázsánként zsákkal együtt vasútra szállítva 18 koronáért kapható Kovács Antalnál, Kerepesi, u. p. Szt. Adorján, Zalamegye. 1268

## Az Ilonkai

Nagyberleten" idel termésti bíborheremag van eladó. Ára Gyömre Állomásra szállítva, métermázsánként 60 korona. Megrendelések újrad. intézőséghez" Ilonka Pa. u. p. Gyömre Gyömre megye intézendők. 1271

## Gabonamérleg

tokban töléssérel sárgarézből teljesen új 25 koronáért Baumann Lajosnál Pozsonyban, Újtelep. 1263

## Fagyaltgép

önműködő, önperselyfűvel legjobbj rendszerű 80 adagra, egészen új 35 korona Baumann Lajosnál Pozsony, Újtelep. 1262

## Tej! Tej!

Tisztelettel felkérem mindazon m. t. tejtermelő urakat, kik tejüket biztosan és szerződésleg elhelyezni óhajtják, hogy mielőbb b. megbízásukkal, melynek sikeres eredményét biztosítom, megízlelmi szíveskedjenek. Spilzer Jakab VII., Bombach-u. 13. 1268

## Csinosan

kiállított gyümölcskosarakat szállít legújanyosabbban utánvétel küldéssel Szekeres János, Galgóc, Nyitra megye. 1119

# A mesterséges borok készítésének

forgalomba hozatalának tilalmáról szóló

# Törvény.

Magyaró jegyzetek kel ellátta: Dr. LÖNYAY FERENCZ. Ára 80 kr.



Füzes-telepről kosárfonáshoz alkalmas fűzessző eladó. Felvilágosításra szolgál Nagymajori birtogazdász, posta: Ohát-Köcs, Hajdumegye. 1219

# Kölcson Ponyvak

mérésékelt díj mellett kaphatók, ugyszintan mindennemű új kazal és gép-ponyvák valamint új terményzsákok a legolcsóbbban a FISCHER-féle zsák- és ponyva gyárában, Budapest, Nagykorona-utca 18. Minták ingyen bérmentve küldetnek.

# Repeze, árpa, buza stb. aratásra

és szálás takarmány adagolásra



használva a gazda 100 keresztelű biztosan 6 koronát megtakarít buza kötéllel szemben.

1. szám ezre 14 korona
2. szám ezre 12
3. szám ezre 10

a palánkai vasúthoz szállítva. Tessék prospektust és gazd. kötéláru árjegyzékét kérni.

Malomeladás, malomvétel, malomberlet, gépek vétele és eladása legolcsóbbban eszközölhető a „Molnárak Lapja” néven. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

## GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gözekével

hajlandó vagyok elváltalni; épügy

mélyrigolozást szőlő-telepitésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti ezimemhez forduljanak.

**WOLFF ERNŐ,** gőszántási vállalkozó  
BUDAPEST-KELENFÖLD.

**HIRDETÉSEK** felvételnek a kiadóhivatalban  
BUDAPEST,  
GRIEGL-UT 25-AIK SZÁM.

### Használjuk ki

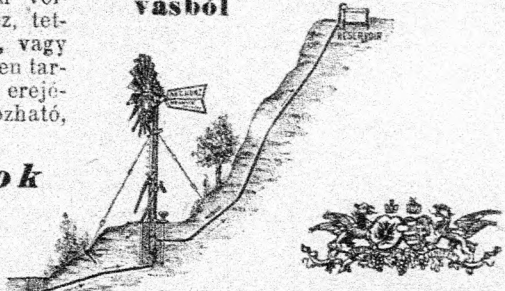
Egészen aczéliből és vashál

Prospektusok kívánatra ingyen és bérmentve.

a szél ingyenes erejét a víznek mely kutakból vagy távoli völgyekből való kiemeléséhez, tet-szós szerinti magasságba, vagy zúzó és őrlőmalmok üzemen tartásához. Szelek iránya és erejéhez önműködően szabályozható, vihar ellen biztos.

### Szélmotorok

egészen aczéliből és vashál szavatolt 30%-al nagyobb erőfejlesztés, m. valamennyi eddigi rendszerénél, díjtalan vizszállításához községeknek uradalmaknak, birtokoknak, gyáraknak, villáknak stb. Területek öntözése és vízmentesítése létesíti.



**Kunz Antal**  
cs. és kir. udvari szállító  
Mährisch-Weiskirchen.

Az ezredéves orsz. kiállításon állami ezüst éremmel kitüntetve.

A Leszih-féle újból javított és 30-szor kitüntetett

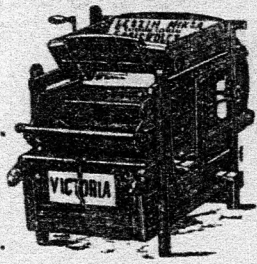
**„VICTÓRIA“** terményrostákat

Leszih Miksa utódai **Szilágyi és Diskant**

(Leszih-féle ház) MISKOLCZON (alapítva 1863-ban.)

Napontai munkaképessége = 100-300 egész 500 mmázság- Tisztít zörgés nélkül, nagy és apró magvakat. Oszályoz: súly és nagyság szerint. Üszög verővel ellátva.

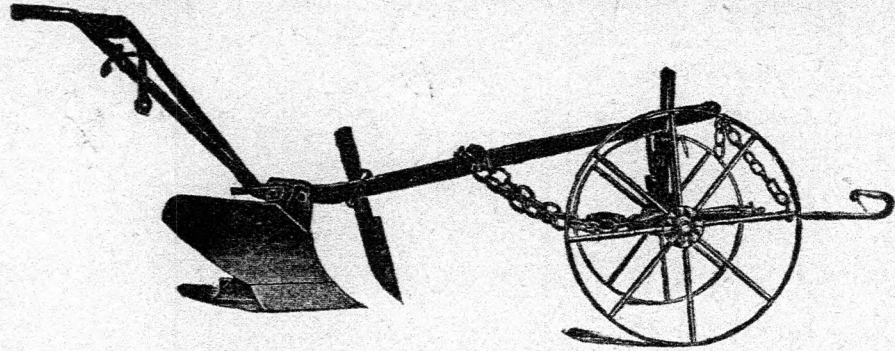
ajánlja teljes szavatosság mellett gépgyára és gazd. gépraktára



Terményrostásodkél elkerülhetetlen.

A Prágai rostaversenyen a legelső és legmagasabb kitüntetést „Victoria“ terményrostánk nyerte.

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond.



Egy és több vasu egytetemes aczélekéim és talajmivelő eszközeim

olcsó ár, elsőrendű minőség és czélszerű szerkezetüknel fogva országszerte legjobb hírnévnek és kelendőségnek örvendenek.

Árjegyzékekkel és árajánlattal szívesen szolgálók.



**Bächer Rudolf**

cs. és kir. kizárólagos ekegyára BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

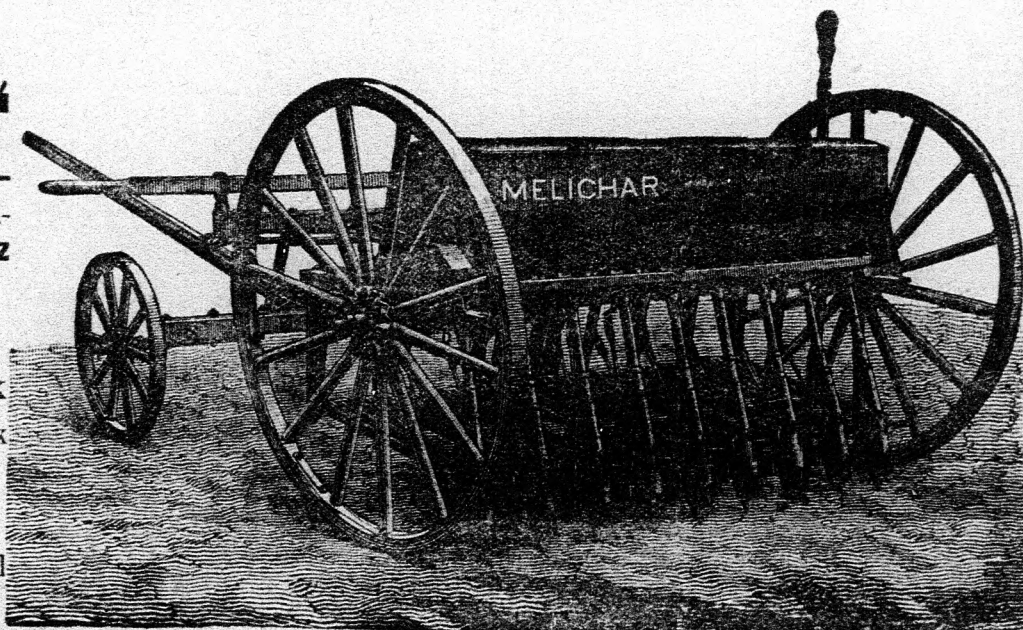
## „Unicum-Drill“

egytetemes **sorhavetőgép** sokoldalú használhatóságánál, czélszerű szerkezeténél fogva egész Európában

a legjobb hírnévnek és a legnagyobb kelendőségnek örvend, ezeknél fogva az összes eddigi vetőgépek között az

első helyet foglalja el.

Árjegyzék és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál:



**Melichar Ferencz**

cs. és kir. szab. kizárólagos vetőgépgyára Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest (Köztelek).

X. F  
AZ  
Az orsz  
Egész év  
AZ C  
III  
Az  
Egyesül  
megyei  
kedelmi  
gazdák  
f.  
árpavás  
A  
jától a  
tükári  
mintát  
Magyar  
megbizi  
4 kg.-os  
tének\*  
beküld  
A  
beküld  
részlete  
iveket  
Egyesü  
A  
azon k  
a sörár  
jáj m  
felszám  
ben az  
a neve  
követe  
javulás  
az egé  
történ  
mindá  
vitelén